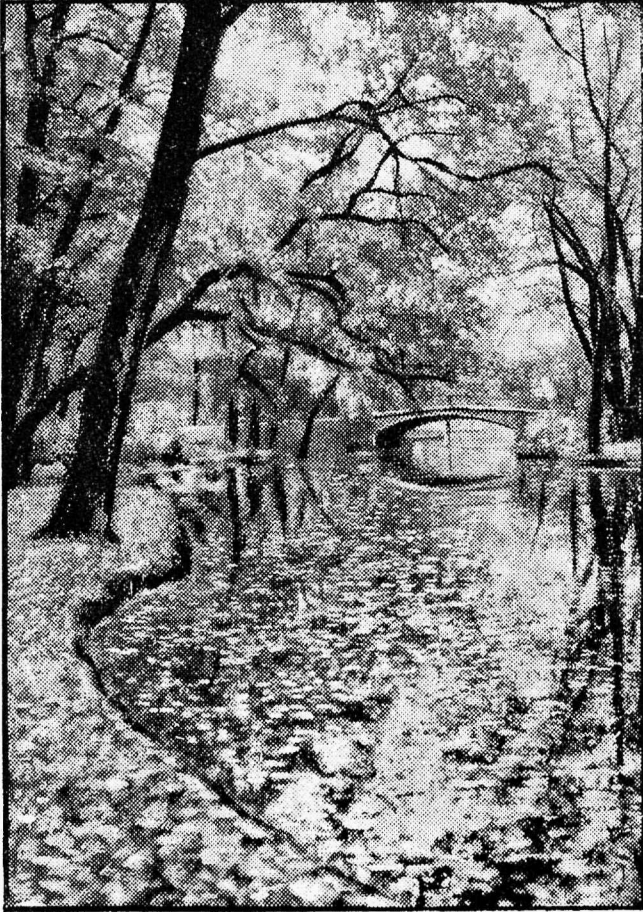

EESTI KINDLUSTUS LEHT

Kui on jõudnud sügise...

**Oktoober
1937.**

**EESTI KINDLUSTUSTEGELASTE
ÜHINGU VÄLJAANNE**

Fr.R.Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

Sp. 9597

Kindlustame Teile

kahekordse edu töö

kui Teie hoolega jälgite kõiki nõuandeid ja juhiseid, mida toob

«Eesti Kindlustusleht»

„Eesti Kindlustusleht“ toob rikkalikku informatsiooni kodu- ja välismaa kindlustustegevusest.

„Eesti Kindlustuslehes“ jagavad omi kogemusi teiega kodu- ja välismaa paremad eriteadlased ja tegelikud hankemehed.

„Eesti Kindlustusleht“ olgu iga hankemehe lahutamatuks kaaslasel tema töö.

Kindlustustegelased — tellige ja levitage oma häälekandjat.

Tellimised ja kaastöö saata:

EKTÜ

Tallinnas, postkast 18.
Posti jooksev arve 598.

EESTI KINDLUSTUSLEHT

OKTOOBER

ILMUB 6 NUMBRIT AASTAS

Nr. 7

SISU: *Segakindlustuse võidukäik — V. Kupffer. — Mida käsitati Pariisi XI aktuaaride kongressil — E. Brüller. Elukindlustuse viidikapüüdjad. — Elukindlustust vajatakse alati — C. H. Taylor. — Kui tehti kindlustusi Jeesuse nimel. — Kas mõistus või tunded — A. Pähkal — XI rahvusvaheline aktuaaride kongress — E. Brüller. — Õige mõtlemine. — Otseseid küsimusi. — Liiklemine ja õnnetused. — Eduka kindlustamise aluseid. — Väikese õpetus. — Nelja liiki agente. — Hankemehe kodukool. — 60 aastat inimekonna teenistuses. — Laiast maailmast — Elukindlustus Saksamaal. — Õnnetuste kroonikat. — Varia. — Sõna on hankemehel.*

Segakindlustuse võidukäik.

V Kupffer.

Kõikidest elukindlustuse viisidest on meil kõige populaarsem kahtlemata *segakindlustus*, s. o. kindlustus surma ja üleelamise juhuks, ja selle kindlustusviisi järele sõlmitakse meil ka rõhuv enamuse elukindlustustest. Seesama on praegusajal maksev ka enamiku teiste Euroopa riikide kohta.

Kuid kogu kultuurmaailma, kui teraviku kohta seda ütelda ei saa. Sest näiteks *Suur-Britannias* ja tema domioonides on ka *eluaegne surmajuhukindlustus* väga populaarne ja väga levinud. *Ameerika Ühendriikides* on see kindlustusviisi koguni valitsevaks *elukindlustusvormiks*, kuna seal umbes *kolmveerandit* kõikidest elukindlustustest sõlmitakse *eluaegsete surmajuhukindlustustena*.

Arvestades *Ühendriikides* ja *Briti Impeeriumis* sõlmitud elukindlustuste erakordselt suurt osatähtsust elukindlustuse „maailmaportfellis“, võib kindlasti järeldada, et eluaegseid kindlus-

tusi on kogu maailmas igatahes mitte vähem kui segakindlustusi.

Möödunud sajandi keskpaigal sõlmiti kogu maailmas *peaaegu ainult eluaegseid* surmajuhukindlustusi ning veel sajandi lõpu poole oli see kindlustusviisi igalpool kultuurmaailmas kõige levinumaks.

Segakindlustuse eriline populaarsus ja selle kindlustusviisi võidukäik algas õieti alles sajandivahetuse ajal, s. o. 1900. a. ümber. Üleminekut eluaegsest kindlustusest segakindlustusele iseloomustavad kujukalt järgnevad andmed:

Saksamaal moodustasid 1877. a. lõpul eluaegsed kindlustused 87% kogu elukindlustuste koosseisust ja segakindlustused vaid 10%, 1913. a. lõpul aga moodustasid eluaegsed kindlustused vaid 18%, segakindlustused aga juba 78% kogu elukindlustuse koosseisust. Vahekorral eluaegsete ja segakindlustuste vahel oli niisiis 36 aasta jooksul muutunud ligikaudselt ümberpöörduks.

Ka *Inglismaal*, kus 1887. aastal oli kogu elukindlustuse koosseisus 92% eluaegseid kindlustusi ja ainult 8% segakindlustusi, on arenemine käinud sama suunas nagu Saksamaal, kuid märgatavalt aeglasemas tempos. 40 aastat hiljem, s. o. 1927. a. moodustasid Inglismaal eluaegsed kindlustused 46% kogu elukindlustuse koosseisust, segakindlustused aga juba 54%.

Ka teistes Euroopa riikides, niipalju kui on teada täpsemaid arvulisi andmeid, on möödunud sajandi lõpust saadik segakindlustuse võidukäik aegamööda järjest rohkem tahaplaanile surunud enim valitsevaks olnud kindlustusviisi: eluaegset surmajuhukindlustust.

Väljaspool Euroopat näeme sedasama arenemissuunda *Jaapanis*, kes kuulub teatavasti ka kõrgesti arenenud elukindlustusega riikide hulka, segakindlustuste osatähtsus oli 1910. a. 67%, 1928. a. aga juba 88%.

Austraalias näib väljakujunenud olevat püsiv vahekord mõlema kindlustusviisi vahel. 20 aasta jooksul (1907 kuni 1927) on see vahekord vaid õige vähe muutunud: 1907. a. moodustasid segakindlustused 62% ning 1927. a. 60% kõikide seltside elukindlustuste koosseisust. Seejuures näib ilmnevat juba vähene tendents arenemiseks vastupidises suunas — eluaegsete surmajuhukindlustuste kasuks.

Kus aga segakindlustus ei ole ja kunagi ei ole olnud valitsevaks elukindlustusvormiks, see on *Ameerika Ühendriigid*, milline maa elukindlustuste arvu ja kindlustatud kapitalide poolest seisab teatavasti esikohal kogu maailmas. Rõhva enamuse elukindlustustest on seal alati moodustanud *eluaegsed* surmajuhukindlustused. Ning seal käib ka arenemine selgesti *vastupidises suunas* kui Euroopas, kuna eluaegsete kindlustuste niigi suur osatähtsus Ühendriiges pidevalt veelgi tõuseb. 1900. a. oli eluaegsete kindlustuste suhteline osa 20 kõige suuremas Ameerika elukindlustusseltsis elukindlustuste koosseisus 70%, kuna 1928. a. eluaegsed kindlustused moodustasid juba 75% kogu koosseisust.

Tuntud saksa kindlustusteadlane — *A. Manes* seletab eluaegsete kindlustuste suurt ülekaalu Ühendriiges pea-

miselt *naise* suure ning otsustava mõjuga ameeriklase perekonnaelus. Selge, et kui naine otsustavalt mõjutab oma meest ka elukindlustuse sõlmimise küsimuses, siis valitakse enamasti niisugune kindlustusviis, *mis annab naisele ka kõige suurema majandusliku kaitse* mehe ootamata surma korraks. Ning sellise kindlustusviisina on kahtlemata eluaegne surmajuhukindlustus eluaegse ehk vähemalt pikemaajalise preemiamaksu kestvusega. Ning seda mitte üksi seepärast, et kindlustuskaitse ei lõpe seejuures vahest liiga vara mehe üleelamise tõttu — nagu see juhtub segakindlustuse puhul — vaid peamiselt seetõttu, et eluaegne kindlustus võimaldab preemiade maksmiseks olemasoleva rahaga kindlustada palju kõrgemat summat, kui see oleks võimalik segakindlustuse abil.

Viimasel ajal on ka väljaspool Ameerika Ühendriike märgata teatava reaktsiooni tekkimist segakindlustuse tormilisele võidukäigule viimaste aastakümnete jooksul. *Inglismaalt*, näiteks, teatakse, et seal hakkab jälle kasvama eluaegsete kindlustuste populaarsus, kuigi segakindlustused näitavad ikka veel suuremat juurekasvu kui eluaegsed kindlustused. Teatav reaktsioon viimaste aastakümnete arenemisele olevat aga selgesti märgatav. Osalt on see ka esile kutsutud mõnede seltside poolt teadlikult avaldatud mõjutustega.

Rootsi kohta teatas aktuaaride IX rahvusvahelisel kongressil 1930. a. ühe Rootsi kindlustusseltsi direktor, et seal on seltside kõrval, kus eluaegsete kindlustuste osatähtsus on vaid 2% kogu kindlustuste koosseisust, olemas ka teisi seltsi, kus eluaegsed kindlustused moodustavad kuni 54% kindlustuste koosseisust. Rootsis olevat koguni elukindlustusseltse, kus areng on juba võtnud *vastupidise* suuna: segakindlustusest jälle eluaegse surmajuhukindlustuse poole.

Millised on segakindlustuse kiire võiduka läbilöömise põhjused? Ning milllega on põhjendatud viimasel ajal ilmnenud hakkanud reaktsioon?

Segakindlustuse võidukäiku on soodustanud terve rida tegureid. Muuseas on ka kindlustusseltsid oma *provisjoni poliitika*ga annud erilise tõuke selle

Mida käsitati

Parüisi XI-dal aktuaaride kongressil.

E. Brüller.

XI rahvusvahelisel aktuaaride kongressil leidsid käsitamist järgmised küsimused.

I. Statistilised ja tehnilised uurimused lennusõidu hädaohu suhtes, silmaspidades isiku- ja asjakindlustust.

Eralennuasjanduse kiire areng pärast maailmasõda, eriti aga viimase 5 kuni 6 aasta vältel on toonud endaga kaasa ka õhukindlustuse hoogsa arengu, milline kindlustus paljudes riikides tõenäoliselt areneb iseseisvaks kindlustusalaks. Õhusõidukindlustus haarab järgmisi tähtsamaid kindlustuse liike: õhusõidukite (kasko) kindlustus, õhusõi-

dust osavõtivate isikute elu- või õnnetusjuhtumite-kindlustus ja õhusõidukeil transporteeritavate kaupade kindlustus. Eriti huvitab meid siin õhusõidust osavõtjate isikute kindlustus.

Mitte iga lennuriisiko ei ole tänapäeval kindlustatav. Näiteks ei kindlustata võidusõidu-, rekord-, katse-, akrobaatilistest ja sportlikest okeaanilendudest osavõtjaid, samuti langevarjudega allahüppajaid. Lendurõpilase ja õpetaja kindlustus lükatakse palju-

kindlustusviisi laiemaks ning kiiremaks levimiseks. Peamine põhjus, ilma milleta segakindlustus poleks võinud suuremas osas riiges suhteliselt lühikese aja jooksul saada kõige populaarsemaks ning valitsevaks elukindlustusviisiks, on aga see, et segakindlustus vastab kõige laiemates rahvaringkondades olemasolevale tõelisele vajadusele.

Ülalmärgitud, viimasel ajal ilmnema hakkanud reaktsioon on aga tingitud sellest, et segakindlustuse võidukäigu ajal oli sageli liigselt tõstetud selle kindlustusviisi tähtsus hoiutegevuse ehk kapitalikõgumise vahendina. See on sünnitanud teatud segadust laiemate ringkondade arusaamises sellest, mis on õieti elukindlustuse eesmärk ning milles seisab tema väärtus. Levisid noores eas sõlmitud lühiajalised segakindlustused, mis ei täida elukindlustuse eesmärki.

Kuigi elukindlustuse tähtsust, kui *sund-* ning *sihtkokkuhoiu* vahendit, ei tohi allahinnata, tuleb siiski alati silmas pidada, et elukindlustuse suur ning asendamata tähtsus põhjeneb sellel, et elukindlustus on kõigepealt kindlustus,

s. t. *majandusliku kaitse abinõu* enam-vähem ootamata tulla võivate sündmuste juhuks. Niipea aga, kui juhitakse tähelepanu sellele elukindlustuse peaeesmärgile, tõuseb ka arusaamine sellest, et segakindlustuse kõrval on ka eluaegsel surmajuhukindlustusel oma suur väärtus ja et eluaegne kindlustus täidab teatud juhtudel, nagu ülal juba mainitud, kindlustuskaitse funktsioonid koguni täiuslikumalt kui segakindlustus.

Segakindlustus pakub aga kindlustusvõtjatele nii suuri hüvesid, et vaevalt võib see juhtuda, et ta neis maades, kus ta on läbilõõnud, oma esikoha jälle loovutaks eluaegsele kindlustusele. Ning tõesti, kindlustuspoliis, mis annab tõhusat majanduslikku kaitset kindlustatu surma juhuks mitme aastakümne jooksul ja siiski võimaldab sissemakstud preemiad, enamail juhuseil koguni teatud juurekasvuga, tagasi saada *raugeva tööjõuga vanaduspäevade kindlustamiseks*, on niivõrd täiuslik leiutis, et sellele oleks asjata otsida midagi sarnast. Tuleb vaid tõmmata paralleeli näiteks tulekindlustusega, et see ilmneks täie silmatorkava selgusega.

de kindlustusseltside poolt tagasi. Samuti on raskelt hinnatav purilennuriisiko.

Õhusõidust osavõtvate isikute kindlustamisel omab erilise tähtsuse regulaarsetel lennuliinidel sõitvate reisijate ja lennuki personaali kindlustus. Õhusõiduki järjest kasvavat tähtsust liiklemisvahendina, tõendab juba see, et lühikese ajavahemiku, viimase 5 aasta vältel on reas tähtsamais välisriikes õhusõidukit kasutanud isikute arv kahekordistunud. Näiteks 1935. a. kasutasid liiklemisvahendina õhusõidukeid Ameerika Ühendriikides 860.000, Saksamaal ja Inglismaal kummaski 200.000 isikut, 1930. aastal olid aga vastavad arvud esimeses kahes riigis 2 korda ja viimases 8 korda väiksemad. Võib oletada, et need arvud lähematel aastatel veelgi tunduvalt kasvavad.

Kindlustusandjat huvitab lennuriisikote kindlustamisel esijoones statistilised andmed, mille põhjal oleks võimalik määrata vastav lisapremia seoses lennuriisikoga. Nende statistiliste andmete ammutamine ei ole mitte kerge. Üks kongressil kõneleja märkis väga tabavalt, et õhusõiduriisiko iseloomustavamaks jooneks on see, et ta on tuleviku riisiko ja selle riisiko hindamisel on raske tugea möödunud aja kogemustele. Sest lennuasajanduse tehniline areng viimastel aastatel on olnud erakordselt suur. On tehtud tunduvalt edusamme lennukite ja nende mootorite konstruktsioonis, lennukiirused on väheste aastate vältel tõusnud 90 kilomeetri pealt 350 kilomeetrile tunnis ja erilist tähelepanu on pööratud lendurite väljaõppele ja lennukijuhtimise mehaneerimisele. Kui veel mõni aeg tagasi lennusihti määrati maad jälgides, siis tänapäeva moodsal lennukil toimub see raadioseadeldise läbi. Käsitsegevust lannukitööri juures asendab ikka enam ja enam automaatne piloot, mis paremini kui ükski inimene seda suudaks, juhib lennukit ka öösiti või udus täpselt kindlas lennusuunas. Need on suured edusammud ja tänu sellele ei võrrelda ka kindlustusalal lennuõnnetusjuhtumeid enam epideemiatega või enesetapmistega, nagu seda tehti lennuasajanduse arengu algaastail.

Lennuriisikote kindlustamisel on riisiko, mis seotud reisijatega, märksa väiksem lenduri või lennuki personaali omast.

Enamikus Euroopa riikides ja Ameerika Ühendriikides vastutavad kindlustusseltsid elukindlustuse alal ilma lisapremiata ka neil juhtudel, kus kindlustatu sõites reisijana ametlikult registreeritud lennuliini lennukil, saab surma lennuõnnetuse tagajärjel; üksikutes riikides on ka piiratud lendude arv või kindlustussumma, mille puhul selts vastutab lennuõnnetuste kordadel. Õnnetusjuhtumite kindlustuse alal tuleb aga ka õhureisijate kindlustuse puhul arvestada eripremia.

Lenduri või lennuki personaali kindlustuse puhul on aga riisiko tunduvalt kõrgem hariliku reisijakindlustuse omast seetõttu, et nende kutseteenistus ei piirdu mitte ainult reisijate veoga, vaid neil tuleb teostada ka kauba- ja postivedu. Täpsus ja korrapärasus, mida nõutakse moodsalt postiühenduselt, nõuab postilennuki startimist iga sugustes ilmastikuoludes, sageli ka öösiti, mis puhul lennuõnnetuse hädaoht on tunduvalt suurem kui päevase või hea ilmaga lennu korral. Seepärast elukindlustuse alal arvestatakse lendurite elukindlustuse juures lennuriisiko arvesse võtmise korral lisapremiat aastas 20—30% kindlustussummast.

II. Kapitalide hoiuprotsendi kõikumiste mõju elukindlustusalale ja sotsiaalkindlustusalale.

Kuna elukindlustuspreemiate arvutuse juures eeldatakse kapitalide kasukandvust teatud kindla protsendimäära suuruses, siis omab suure tähtsuse elukindlustusfondidesse (esijoones preemiatagavaradesse) mahutatud kapitalidelt saadava tegeliku hoiuprotsendi kõrgus.

Tegeliku hoiuprotsendi langus võib põhjustada dividendide piiramist või languse korral alla preemiate arvustuse aluseks oleva protsendimäära tuua kahju kindlustusseltsile, kuna viimane ei saa tõsta varem kokkulepitud preemiaid.

Preemiate arvutusel ei saa võtta aluseks ka väga madalat protsendimäära või seda üldse arvesse võtmata jätta, kuna see ei oleks kooskõlas tegelikkusega ja tõstaks preemiad erakordselt kõrgeks.

Tegeliku hoiuprotsendi kõrguse küsimus ei teinud muret kindlustusseltsidele enne maailmasõda, kuna protsendi kõikumised toimusid väga aeglaselt; lisaks sellele oli pärast maailmasõda ajavahemikke, kus hoiuprotsent osutus kõrgeks. Muutused majanduselusel viimastel kriisiaegadel on hoiuprotsendi küsimuse tõstnud jälle esikohale ja huvi selle küsimuse vastu tõendab ka kongressile esitatud tööde suur arv — 23 tööd. Neis töodes on toodud huvitavaid statistilisi andmeid mitmet liiki kapitalide hoiuprotsendi kõrguse kohta pikema aja vältel ja seoses sellega puudutatud otstarbekohast kapitalide paigutamise küsimust elukindlustuse alal. Uuritavat küsimust on käsitletud väga mitmelt seisukohalt, eriti silmas pidades, kuidas vajaduse korral kohandada tehnilisi arvutusi vastavalt tegeliku hoiuprotsendi kõikumistele ja leida vahendeid kindlustusvõtjate ja kindlustusseltsi kaitseks kapitalide hoiuprotsendi languse korral.

Märgiti veel, et kindlustusala majanduslik areng on väga lähedases sõltuvuses vastava riigi majanduselu arenguga. Ostutub riigi majanduselu rajatuna tervetele alustele ja on riigi igaaastane eelarve tasakaalus, siis on see parimaks eelduseks kindlustusala soodsale arengule.

III. Edasikindlustus elu-, tule-, õnnetusjuhtumite ja teistel varakindlustusaladel.

Hästikorraldatud edasikindlustus omab kindlustusalal kaaluva tähtsuse, kuna ta võimaldab kindlustusseltsile likvideerida ka suuri, üle omavastutuse maksimumi ulatavaid kahjusid, ilma et seltsi normaalne ärikäik selle all kannataks. Edasikindlustusesse puutuvad küsimused on olnud korduvalt aktuaaride kongresside kavas, esmakordselt juba 1898. a.

Sellest ajast alates on edasikindlustuse tehnika teinud tunduvald edusam-

me. Kongressi töödes ja sõnavõttudes käsitati ja arvustati mitmesuguseid, eriti uuemaid edasikindlustusviise, nende teoreetiliste aluste ja praktilise otstarbekohasuse seisukohalt.

IV. Tööõnnetuste üleilmlise statistika koostamise küsimus. Tööõnnetustekindlustuste preemiatariifid.

Tööõnnetustekindlustus on vanem ja levinum sotsiaalkindlustuse liik. — Kongressile oli ülesseatud küsimus, kas on võimalik koostada üleilmlisi statistikaid tööõnnetuste kohta. Säärased statistilised andmed omaksid kaaluva tähtsuse tööõnnetustekindlustuse preemiatariifide koostamisel, samuti annaksid nad juhiseid tööõnnetuste vastu võitlemiseks. Üleilmliste statistiliste andmete kogumisel tekkisid aga tõsised raskused.

Esiteks on üksikutes riikides ja isegi samas riigis tehniliste saavutuste tase ja tööolud sageli väga erinevad, samuti on erinevad vahendid tööõnnetuste vastu võitlemiseks, milline asjaolu teeb statistiliste andmete võrdlemise ja kokkuvõtmise raskeks. Lisaks sellele on tööõnnetuse mõiste üksikute riikide seadustes erinevalt kindlaks määratud, eriti kui on tegemist osalise või mööduva vigastusega. Ka puuduvad siin andmed tööõnnetuste vastu kindlustatud tööliste arvu kohta, on olemas vaid andmed vigastatute kohta.

Tööõnnetuste statistiliste andmete koostamise ja materjali ümbertöötamise eeltingimuseks on materjali väga üksikasjalik liigitamise võimalus vastavalt tööaladele ja kardetavusklassidele. See omalt poolt nõuaks vastavate statistiliste kaartide sisseseadmist iga kindlustatu kohta, mille teostamine tööõnnetuste kindlustusalal ei oleks mitte kerge.

V. Rühmkindlustused, tööandjate poolt korraldatud kindlustuskaitse töötajale ja sotsiaalkindlustus ning nende vastastikused vahekorrad.

Sotsiaalselt ja majanduslikult seisukohalt on igale riigile tähtis, et tema töötavad ja loovad kodanikud oleksid töövõimetus korral ja vanaduspäevil

majanduslikult kindlustatud ja et perekonnatoitja surma korral oleks hoolitsetud järelejääjate eest. Üheks selle eesmärgi teostamise vahendiks on seadusandlisel teel korraldatud sotsiaalkindlustus, mille tähtsamateks liikideks on haigus-, invaliidsus-, tööõnnetus-, järelejääjate- ja vanaduspäevade-kindlustus. On aga vähe neid riike, kus sotsiaalkindlustus haarab kõiki kodanikke, samuti võimaldab sotsiaalkindlustus kõige minimaalsemat kindlustuskaitset. Seepärast sotsiaalkindlustust täiendavad välisriikides: 1) rühmkindlustused, mis sõlmitakse tööandjate poolt kindlustusseltsides. Ülekaalus on siin järelejääjate- ja vanaduspäevade-kindlustus; 2) kindlustused tööliste ja ametnikkude pensionikassades, mis kujutavad endast osalt iseseisvalt, osalt tööandjate valitsuse all töötavaid asutisi, millised oma töökorraldustes sageli lähenevad kindlustusseltsile; 3) elu- ja pensionikindlustused kindlustusseltsides.

Küsimuse kohta, kas sotsiaalkindlustus võiks piirata kindlustusseltside tegevust, märgiti mõnelt poolt, et hoopis vastupidi, sotsiaalkindlustus arendab ja süvendab kindlustuse mõtet laiemates rahvahulkades ja kutsub omalt poolt esile vajadust enda täiendamiseks elu- või pensionikindlustustega kindlustusseltsides.

VI. Küsimused tule- ja varakindlustuse alalt.

Kindlustusmatemaatika on seni piiratud esijoones elukindlustusala käsitlemisega, jättes vaeslapse ossa varakindlustusalad, eriti tulekindlustusala. Ainult viimasel ajal on kindlustusmatemaatilises kirjanduses pööratud tähelepanu ka varakindlustusaladele ning kongressil käsitati küsimust, kuidas on siin rakendatavad kindlustusmatemaatilised põhialused ja tööviisid. Leidis kõigiti rõhutamisväärseid, et varakindlustusala kindlustusmatemaatiline käsitlemine on võimalik ja tarvilik ja sellest on kasu kindlustusmatemaatikuile ja varakindlustusaladele, eriti mis puutub siin õiglastesse ja objektiivsetesse preemiaarvutuse aluste loomisesse. Neil kindlustusaladel on preemiakõrgus

Elukindlustuse viidikapüüdjad.

Ameerika kindlustusajakiri „Protection“ toob oma veergudel järgmise loo ühe kindlustusseltsi direktori sulest:

See oli Suurel Karujärvel. Keegi mees tuli kalli 75-dollarilise õnnega ja rikkalikkude söötadega kalastama.

Üleolevalt vaatas ta neile kalastajatele, kes tulid lihtsa õnnega, et püüda kalarahvast tagasihoidlikkude kuludega. „Viidikapüüdjad“, ütles ta meile põlgusega.

Kogu päeva püüdis see mees hoolega, kuid kalad, rumalad olendid, ei saanud aru, kui kena oli ta õng ja kui kenad ta söödad, ning pidasid temast vähe lugu. Nad eelistasid viidikapüüdjaid odavate õngedega. Õhtul läks see mees väsinult koju — kaladeta.

Ja siin on elukindlustuse „spetsialist“, kes otsib 20.000- ja 50.000-dollarilisi kindlustusi. „Niisugused väikesed otsad ei huvita mind“, ütles ta. Igal õhtul läheb ta tülpinult koju ja imestab. Ta perekond imestab ka.

Kuid seal on õnnetus- ja elukindlustusagent, kes müüb kontoriometnikule õnnetuskindlustusepoliisi ja tema naisele ka. Väikesed kindlustused! Kuid kindlustusseltsile meeldib ka väike „ots“. Agent valib välja endale väikse sooja kohakese ja püüab seal oma vanamoelise õnnega „sada viidikat kuus“. Juhuslikult püüab ta ka mõne „keskmise suurusega ahvena“. „Sada tükki“ kuus kasvab suuruselt ja hulgalt aja möödudes ja samuti ka ta provisjon kuu-kuult.

Õhtul sammub ta rõõmsalt rind ees koju, kus perekond tervitab teda nagu lille maikuul.

tunduvalt mõjutatud ebatervest võistlusest ja vastava statistika kogumine ning kindlate preemiaarvutuse aluste väljatöötamine on möödapääsematult tarvilik.

Kokkuvõttes võib märkida, et kongressil leidis eriti rõhutamisväärseid kindlustusmatemaatilise teooria ja tegeliku kindlustuspraktika kooskõlastamise nõue. Teooria ammutab oma alused statistilise materjali kujul tegelikust elust ja ta peab selle teaduslikult läbi töötama nii, et tulemused oleksid täiel määral ja kasulikult rakendatud tegelikkuses. Ainult siis on kogu teaduslikust tööst kasu niisasti kindlustusteadusele kui ka kogu kindlustusalale.

Elukindlustust vajatakse alati.

C. H. Taylor. Home Friendli president USA-s.

Hea algus toob hea lõpu. Seda võetakse tõena ja siit kerkib loomulikult küsimus, mis on tarvilik, et teha head algust. Minu vastus on — head lõppu.

Pikemat aega olen pidanud silmas agenti, kes lõpetab iga eriperioodi hea produktsiooniga ja teeb seda alati järgmistel perioodidel aastast aastasse, sest lõpetades on ta alati valmis algama.

Elukindlustuste hankimine on pidev protsess, mis ei olene sesoonidest. Elukindlustuses on alati hooaeg. Üks aeg on sama hea kui teine. Selles suhtes on meie olukord palju lihtsam kui teistel aladel. Meie produkti järele on igal hooajal sama suur nõudmine, kui teistelgi hooaegadel.

Kui ebaloogiline on mõne agendi mõttekäik, kui ta paneb end uskuma, et elukindlustuste hankimisel on omad hooajad. Sagedasti võtavad nad pähe mõtte, et suvel ei edene elukindlustamine hästi. Kuid nagu näitavad andmed, pole juuli ega august kuigi halvad hankekuud. Sa-

muti peavad paljud jõulueelset aega halvaks ajaks elukindlustuste hankimisel, kuid loogiliselt on see väga hea aeg. Sel ajal valitseb inimestes raha väljaandmise meeleolu.

Kui tulevad hanketöös raskused, kui on töötulemused väikesed, siis pole siin süüdi hooaeg. Igal perioodil on omad raskused. Raskused need on juba eluseaduseks. Loodus pole mõelnud, et iga asi peab olema kerge. Vastupidi, loodus ise õpetas, raskustest ülesaamise vajadust. Meie teame, et raskustest ülesamine annab meile rahuldust. Küll ei tunneks suurt lõbu, kui ta oleks sunnitud laskma paigalseisvaile märkidele. Näilised raskused on loomupärased igale sesoonile ja need on ka loomulikud.

Talve on aeg, millal on tööstuses suurim elavus. Sel hooajal tarvitavad inimesed kõike kõige rohkem. Nad kannavad rohkem riideid, söövad rohkem ja vajavad kütet ning valgustust rohkem. See tähendab muidugi, et kõigi produk-

Kui tehti kindlustusi Jeesuse nimel.

18. sajandil, kui ei tuntud veel sellist kindlustuskaitset, nagu võime seda tänapäev kasutada, valitses suri- ja matuskassade õitseage. Kuidas olid need korraldatud, seda võime näha vastavast kirjandusest, mida need selt-sid välja andsid. Omapärased olid ka need võtted, millega püüti kindlustuse vajadust selgeks teha.

Nii leiame 1. jaan. 1752. asutatud Armastus- ja matusekassa poolt välja antud raamatu tiitellehel järgmist:

„Zumalat ütfinda on au.
Kristlik ja armastuslik
Memento mori
ja
iühe vastafutatud

Armastus- ja matuskassa
siis
Kõigile Bornheimis
Anno 1752 1. jaanuaril.

Lõpul nimetatud elanikkude ja kaasaabrite vaheline jumala auks ja ligemisele kasuks, nagu ka igapäevaeliselt asutatud kristlikkus ühtluses.

Tiitellehe teisel küljel loeme:

Jeesuse nimel!

Teifes Runingate raamatus 20. peatükis
1 salmis loeme:

„Kindlusta oma maja, sest sa pead surema ja mitte elama jääma“

ja Siirati raamatus 8. peatükis 39 salmis:

Mis sa ka ei tee, mõtle ikka lõpule, sest siis ei tee sa kunagi halba.

Seft:

Nastab, päevad, tunnid kaovad,
pole kindel üksti filmapilt.

Raob elu, nagu tuules tõusev suits nii
kiiresti.

tide järele on suur nõudmine. Sellepärast tehakse talvel rohkem äri.

On tähelepanndav, et juhtivail kindlustustegelasil on vähem igasuguseid raskusi. See tuleb sellest, et nad teevad oma kavad oma seltsi üldreeglite ja sihtide järele ning töötavad vastavalt neile. Olen pannud eriti tähele, et neil kindlustustegelastel, kes otsivad töömetoode väljaspool harilikke metoode ja sihte, just nurjub. See annab mulle kätte tähtsa punkti. Nimelt, et nurjumise põhjus seisab iga inimese enda kontrolli all. Pole tulemused küllalt rahuldavad, siis peab ta otsima vastuabinõu endas. Kui ta leiab nurjumise põhjuse oma töömetoodides või sihtides, siis on ta probleem lahendatud ja ta edu on kindel.

On selge, et paljudel tuleb nurjumise puhul mõte, kas on ta küllalt intelligentne. Kuid edu saavutamisel on väga vähe tegemist mõistuse tõelise elemendiga. Ignoreeritakse ainult asju, mis seisavad enda kontrolli all. Ei nähta võimalusi, sest et need ei teata oma olemasolu trompeetitega. Seal on väga vähe inimlike probleeme, milliseid võib lahendada mõistlikult, kui energia ja mõistus pannakse koos neid kandma. Keegi ütles, et edu on 90 protsenti magus. Kui

on see nii, siis 10 prots. peab olema mõrudust ja seda kümnet prots. võib võrrelda elektrienergiaga, mis tuleb väga väikest traati kaudu, kuid on küllalt tugev, et panna käima suuri masinaid ja valgustada kogu linna.

Pole olemas mingit põhjust, miks ei või normaalselt intelligentset ja tugeval inimestel olla kindlustuspõllul edu. Ta müüb saadust, mis on küllalt hea. Kindlustuse järele on alati nõudmist. On vähe inimesi, kes on küllaldasel määral kindlustatud, ja veel vähem aga neid, kes kulutavad mõistliku osa oma tulust elukindlustusele. Elukindlustus on vahend, millega võib surnu teha seda, mis jättis ta eluajal tegemata. Elukindlustusel pole erilist stiili. Ainult poliis võib sisaldada tingimusi, milliseid võib rakendada mingisuguste vajaduste kohaselt. Elukindlustus pole teinud edukalt läbi mitte ainult rasked proovid, vaid ta on praegu odavam kui kunagi varemalt.

Ei ole erilist põhjust, miks peaks kindlustuslepingu sõlmimine nurjuma. See võib juhtuda ainult, kui kindlustustegelane jätab hooletusse oma töökava ja selle väljatöötamise. Agent, kes pühendab oma energia vajaliste poliiside müümiseks saab ka parima müügi.

**Seepärast ela itka jumalaktutufes
ja piüia iga päew ja tund woorustele.
Walmistu surmale õigel ajal,
et ta ei leiaks sind ettewalmistamatult.
Wiimast lohut üha filmas pea,
ka taewast krooni, põrgupiinu.
Et ja põrgu põhja ei satuks,
siis ela nagu peab elama kristlane
ja tehku su teod jumalale au,
siis satub taewastesse sõjawägedesse.**

Esimese kirjutise kohal on puusärk ja selle peal sõnad: T ä n a s u l l e ,
h o m m e m u l l e .

Siis algab kirjutis:

Meie Jssanda Jumala lohutaw otsus patulangemise järel on: „Mullast oled ja wõetud ja mullaks pead ja jälle saama. 1. Moosese raam. 3 peatükk 4 salm. Seda peawad kõik inimesed meeles pidama. Iga päew ja ja iga tund peawad nad mõtlema eelolewale surmale. Siia ei jää keegi, olgu kes tahes. Ühel, Wadama waga poeg, oli esimene, kes sai seda jumala otsust tunda, kui ta

langes oma wenna Raini mõrtsukalise käe läbi. 1. Moosese raamat 4 peatükk 8 salm. Surm ei halastanud ka Wadamale, kuigi oli ta esimene inimene ja inimeste ehtsa, mitte ka Genokile, kelle ajal Raini päewil halvaks pandud jumalateenistus jälle teatud kõrgusele tõusis ja hakati Jssanda nime kuulutama. 1. Moos. 4, 26, mitte Metuusaleemile, kõige wanemale inimesele, ega ka patriarhhidele ja prohwetitele, kelle kõikide kohta on lugeda, et nad surid. Do, see on kurtwalt kõlaw sõna, et elaw inimene peab lahkuma, jätma maha omaised ja sugulased. Surm ei halasta kroonile ega walitustepile, waid keisrid ja kuningad peawad surema samuti nagu lihtsad talupojad. Ja palju rikkaid ja maid täis inimesi ja perekondi kõrgest ja alamast seisusest on pidanud mädanema. Kus on meie wanemad, wemnad ja õed? Kus on meie armsad sugulased ja sõbrad? Kus on meie lihaseid lapsi, keda me kallistanud ja juudelnud. Meie surelikud, peame sellele mõtlema, et meie pole misgi muu kui muld,

Kas mõistus või tunded?

Väljavõte lähemal ajal Eesti
kindlustustegelaste Ühingu välja-
andel ilmuvast A. P ä h k a l i
„Kindlustustegelase käsiraamatust“

Mitte mõistus, vaid süda on otsustaja.

Mitmed edukad välistegelased on hanketööl loobunud mõistusele rajatud põhjuste esiletoomisest ja selle asemele esitanud enam tundmustele tuginevaid väiteid. Põhjendades oma talitusviisi sellega, et kandidaadi mõistuse hulka on raske kindlaks teha, kuid südame olemasolu ei tarvitse ometi kahelda.

Vahe inimeste vaimliste omaduste vahel on vastuvaidlemata suurem kui tundeeluliste omaduste vahel, kuna viimast tuleb tagasi viia ürginstinktidele.

On kolm peainstinkti:

1. Elualalhoid, enesekaitse, toitlus, riietus, muretus, rahu, mugavus.

2. Elu edasiandmine. Sooarmastus ja armastus perekonna vastu.

3. Omandus. Omandusuhkus, rippumatus, üleolek.

Apelleerimine neile tundmustele kind-

lustab igale edu, kui õigel ajal on osatud momenti kasutada.

Kui sageli oleme viinud kandidaadi juba veendumisele, kus tema instinkt temale ütleb: „Tee seda,“ kuid Teie la-sete mööduda silmapilgu, selle asemel et täita sooviavaldus ja saada käsiraha.

Takistused kindlustusele võivad olla järgmised:

1. Tervisline põhjus.

2. Rahaline takistus.

3. Majanduslikult niigi kindlustatud olek.

4. Mõne teise soovi eelistamine.

5. Ükskõiksus ning hoolimatus.

Ükskõik, missugune põhjus ka takistuseks ei oleks, tuleks kandidaadile selgitada järgmised küsimused:

1. Mis on ja mis annab kindlustust?

2. Vajab kandidaat seda?

3. Mis on tal võita või kaotada?

4. Suudab ta maksta?

5. Peab ta kohe kindlustama?

tuhk ja tolm, sõöt ussidele ja haitsev raibel. Kui meie Looja käsi kutsjub, langeme meie koftu nagu laudadest maha. Sellepärast talitab igauks õndjalt, kui ta mõtleb käsule, mis sai waga kuningas Hiiskias 2. Kuningate raamat peatükk 20, 5 ja koos apostel Paulusega hääl päewil mõtab jüdamesse, kes ütles Apostlite tegude raamatus: Mina olen surelik inimene. Pea meeles sõna: Sa oled muld, kuid suremise aega ja tundi ja ei tea. Sellepärast on Bornheimi wendlus heaks arwanud ajutada enestele Armasuus ja matustasja kristlikul alusel, et teistele armastusteenistust üles näidata, kui armas jumal mõne kaswanna või -õe fiit hädaruust ära kutsjub.“

Ei või kujukamalt surmahirmu inimestele silma ette maalida, kui on seda tehtud selles eessõnas. Huvitavad on ka selle seltsi põhikirjas ettenähtud tingimused.

Sisseastumise maks on 1 floriin, kuumaks 10 krooni ja suriraha 16 flo-

riini. Surnukandjad saavad õhtusöögi või lohutusveini. Ei saa seda surija majas anda, siis peetakse surirahast 3 floriini kinni, „mille võivad kandjad kassamajas kas ära süüa või omavahel jagada.“ Matustel peab nagu nõuab seda seisus 12 meest koos 6 kandjaga peale ristikandja matusekassast paarimisi surimajja minema, et aidata surnut ta viimsele puhkepaigale viia.“ Läheb keegi matusel õlle juures teisega tülli, peab see maksma kassa heks 10 kr. Sõimab ta kassa esimeest, on trahv 30 krooni.

Surnukandjad saavad matuskassalt laenuks linad ja kindad, mille peavad viima matuste järele esimehele tagasi. Mantlid peavad nad muretsema aga ise. Kassa aruannetest on näha, et tuleb tasuda 30 aastat makse, kui kogub nii palju raha, kui palju on kohustatud kassa matuste puhul maksma.

Suurimat huvi tunneb kandidaat omandamise õigusest, et kindlustussumma kättesaamisel seda paigutada kinnisvarasse ja nii ennast võimalikude hädasohtude puhuks ise kaitsta.

Jutt surmast võib tulla kõne alla alles viimase punkti juures: „Peab ta seda kohe tegema“ ja seda siduda ka siis perekonnakaitse küsimusega.

Kuidas ka siin kõne välja ei kukuks, tuleb ikka apelleerida südamele ja alles siis mõistusele.

Ärata kandidaadi huvi enda tervislike seisukorra vastu.

Kui kandidaadile selgitatud kõik elukindlustuse hüved ning ära näidatud kindlustussumma kasutamise vajadus ja otstarb, tema aga järeleandmatult seisab lepingu sõlmimise vastu, siis on soovitatav tunda huvi kandidaadi tervislike seisukorra vastu ja seda huvi püüda äratada ka kandidaadis endas.

Et väliselt täiesti terve kandidaadi tervise juures usaldusarstlikul läbivaatusel väga tihti avastatakse suurem või väiksem terviserike, mille olemasolu ei olnud teadlik ka kandidaat ise, mis aga küllaldaseks põhjuseks kindlustuse tagasilükkamiseks.

Puudutab esindaja kandidaadi juures, kes asjalikust selgitusest hoolimata ei nõustu kindlustuse sõlmimisega, tervislist seisukorda, mainides suurt tagasilükatute protsenti ja üles lugedes rohkeid põhjuseid tagasilükkamiseks, hakkab kandidaat huvi tundma ka läbivaatuse tagajärgede vastu ja nõustubki arsti juure minekuga.

Tunneb esindaja veel üksikasjalikult ülevaatuse käiku ja juhib kandidaadi tähelepanu ülevaatuse ulatusele ja põhjalikkusele, kasvab ikka enam ja enam kandidaadis huvi ka ennast lasta üle vaadata.

Ei ole halb kahtlevale kandidaadile nimetada tasusummat, mida saab usaldusarst kandidaadi läbivaatuse eest ja missugune summa on suurem tavalisest honorarist harilikus korras ülevaatuse eest. Kuuleb kandidaat, et nii piinliku hoolega koostatud läbivaatuse akt läheb kontrolliks ülemarsti kätte, kes ka omakorda püüab kandidaadi tervislikes seisundis

avastada ähvardavaid haiguse idusi, ei viivita tema, et kasutada juhust ka ennast lasta nii põhjalikult läbi vaadata.

Eriti häid tagajärgi annab kandidaadi sagedasemate defektide loetelu, mis on saanud põhjuseks kindlustuse tagasilükkamiseks. Nii on kasulik ennustada kandidaadile tavalisest kõrgemat vererõhku, mis usaldusarstlikul ülevaatusel mõeldava 110 asemel on näiteks 135. Oskab esindaja veel lähemalt selgitada vererõhu tõusuga kaasaskäivaid tagajärgi, toob näiteid oma rohkest tagavarast äkiliste surmajuhtumite üle, kus kõrge vererõhk raskejuulise südamehaiguse üheks kindlamaks sümptomiks, tahab ka kandidaat teada oma vererõhu kõrgust, milleks kasutab soodsat juhust, et seda avastada elukindlustuse teel.

Ka uriini analüüs annab rohkeid võimalusi kandidaadi huvi äratamiseks tervislike seisundi vastu, eriti veel siis, ku esindaja teadlik ainetes, mida sisaldab uriin.

Elukindlustus garanteerib, et selle mehe labidas, kes kaevab teile hauda, kaevab ainult teie hauda. Ta ei kisu maha teie kodu, kust vaatavad välja teie lapsed, et alustada oma elu. Ta ei purusta neid plaane, mis olete teinud nende suhtes, keda armastate. Ta ei purusta teie naisel elamisvõimalusi.

*

Miks on õnn naiselik? Sellepärast, et ta tuleb alati sellele mehele, kes vajab teda viimasena.

*

Elukindlustuse sõlmimine kindlustab teile homseks raha. Ta hoolitseb teie laste hariduse eest, muretseb teie pensioni, kindlustab teie vanaduspäevad, ta reguleerib teie võlad, annab teile reisiraha ja teeb veel tuhat teist asja.

*

Kas olete kunagi mõelnud, kui palju teeb see aastas välja, kui saate igal nädalal kas ühe või kaks kindlustust rohkem. See tähendab teile lisatööd, kuid see viib teid ka teistest ette. Uskuge või mitte, kuid mõni lisakülastus õhtuti muudab teie kontot, nii et halb teenistus saab heaks.

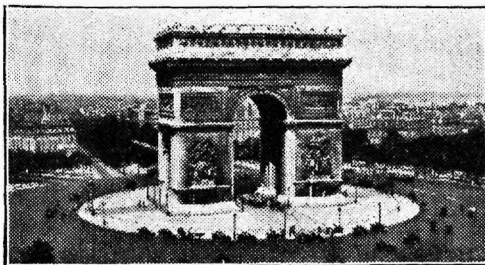
XI rahvusvaheline aktuaaride kongress

Pariisis, 17.—23. juunini 1937.

E. Brüller.

Tähtsaim üleilmne sündmus kindlustusalal — XI rahvusvaheline aktuaaride kongress peeti käesoleva aasta 17. kuni 23. juunini Pariisis. Tahaksin sissejuhatusena märkida aktuaaride kongresside kaaluvat tähtsust kindlustusala teaduslisele arengule ja anda lühikese ülevaate seni peetud kongresside üle.

Rohkem kui ükski teine ala, vajab kindlustusala moodsa teaduse kaasabi. Majandus- ja õigusteadus, matemaatika ja elukindlustuse alal ka arstiteadus, on teadusalad, millelele tugineb tänapäeva moodne kindlustusala. Teaduse iseloomustavamaks jooneks on tema järjekindel areng, mille juures omab kaaluva tähtsuse rahvusvaheline koostöö. Selle koostöö tähtsust kindlustusalale tunnetasid ka need esimesed pioneerid, kelle algatusel üle 40 aasta tagasi, aastal 1895, kutsuti Brüsselis kokku esimene rahvusvaheline aktuaaride kongress. Alates sellest ajast pandi alus rahvusvahelisele koostööle kindlustusalal aktuaaride kongresside kaudu. Esimesele kongressile järgnesid teine 1898. a. Londonis ja kolmas 1900. a. Pariisis, millisest ajast alates 3-aastaste ajavahemikkude järgi olid kongresside asukohaks New York, Berliin, Viin ja Haag. 1915. a. kavatsusel olnud kongressist Peterburis tõmbas kriipsu läbi maailmasõda. Ka pärast sõda ei vaibunud rahvusvaheline koostöö kindlustusalal. Esimene pärast sõjaaegne kongress peeti Londonis 1927. aastal, sellele järgnesid kongressid Stokholmis 1930. a. ja Roomas 1934. a. kuni käesoleval aastal, 37 aasta järgi, oli kongressi asukohaks jälle Pariis. Meie näeme, et kongres-

Võiduvärv, mille all on Prantsuse tuntumata sõduri haud.

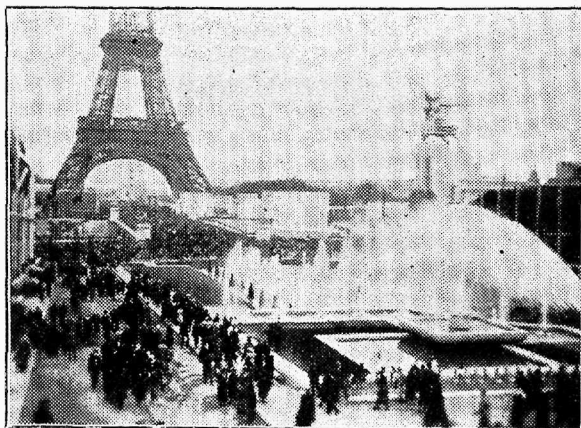
sid on läbistanud kõikide tähtsamate riikide pealinnu.

Esimesed kongressid käsitasid küsimusi eranditult elukindlustuse alalt. Hiljem võeti kavassee küsimusi ka tööliste õnnetusjuhtumite kindlustuse ja sotsiaalkindlustuse alalt, nagu haiguse, vanaduse, invaliidsuse ja töötalu kindlustus. Pariisi kongressil olid uute, esmakordselt iseseisvalt käsitlemisele tulevate küsimustena päevakorras küsimused lennuriisikotekindlustuse; kollektiivkindlustuse, edasikindlustuse ja tulekindlustuse alalt.

Aktuaaride kongresside töötulemuste parimaks dokumendiks on sisukad ja väärtuslikud kongresside aruannete kogud, milledele on avaldatud kongressidele esitatud teaduslikud tööd. Näitena võiks märkida, et ainuüksi Pariisi kongressi aruannete kogu võtab oma alla ligi 1700 trükilehekülge, millele lisanduvad veel kongressil peetud ettekanded. Kongresside teaduslikud tööd, kirjutatuna parimate eriteadlaste poolt, on väärtuslikuks kirjanduseks kindlustusalal. Võib öelda, et nende kongresside suurim tähtsus seisabki selles, et nad ergutavad ja tiivustavad parimaid kindlustusala eriteadlasi avaldama oma uurimusi kongressi kavassee võetud aktuaalsete kindlustusalaliste probleemide kohta, millised uurimused on hiljem aluseks sõnavõttudele ja mõttevahetustele kongressil. Kuigi enamiku tööde juures on ülekaalus matemaatiline ainekäsitus, leidub sellele vaatamata ka küllalt materjale kongressi aruannetes, mille lugemine ei nõua matemaatilist eriharidust. Seoses sellega võiksime märkida

Kongressi presiidium esimesel tööpäeval.

Vaade maailmanäituse väljakule. Paremal Vene paviljon, vasakul Eiffeli torn.

ka sõna aktuaari tähendust. Sõna tuleb inglise keelest — *actuary* — ja selle all mõistetakse mitte ainult matemaatilise eriharidusega (kuigi see on ülekaalus) isikuid, vaid ka neid, kes kindlustusala majanduslikku, rahanduslikku ja juriidilist külge täielikult valdavad ja juhivad.

Teekonda Pariisi kongressile alustas nende ridade kirjutaja koos kolme kolleegiga meie kindlustusseltsidest. Sõit sinna toimus üle Berliini, Kölni ja Brüsseli, kus peatuti mõned päevad Belgia kindlustusseltsidega tutvumise eesmärgiga. Pariisi saabuti kongressi avapäeva eelõhtuks.

Kongressi avamine toimus 17. juunil suure pidulikkusega Sorbonne'i suures amfiteatris Prantsuse valitsuse esindaja juuresolekul. Tuleb märkida, et aktuaaride kongressid on neil käsitatavate probleemide suure sotsiaalse tähtsuse tõttu alati leidnud erilist tähelepanu nende riikide riigipeade ja valitsuste poolt, kellede pealinnas on peetud kongress. Nii näiteks 1930. a. kongress Stokholmis avati Rootsi kroonprints'i poolt ja kongressi liikmed olid kutsutud vastuvõtule Rootsi kuninga juurde, 1934. a. Rooma kongressi avas Mussolini isiklikult ja k. a. Pariisi kongressile omistas tähelepanu Prantsuse vabariigi president Lebrun kongressiliikmeile korraldatud vastuvõtuga *Elysée* palees.

Pariisi kongressi piduliku avaistangu mõeldumisel siirdusid kongressist osavõtjad Prantsuse tundmatu sõduri hauale, mis asetseb uhke võiduvärava *Arc de Triomphe*'i all, kus kongressi juhatus aetas kongressi nimel pärja hauale. Sama päeva õhtupoolikul toimus vastuvõtt Pariisi kaubanduskogas.

Kongressi töökoosolekud kestsid 18. kuni 23. juunini, arvatud välja üks vaba pühapäev.

Kongressi tööde kohta on antud lähem kokkuvõtlik ülevaade eriaartiklis. Iga kongressi päevakorras oleva teema kohta andis selleks määratud referent ülevaate esitatud töödest, millele järgnesid elavad läbirääkimised ja seisukohtade võtmised kongressi liikmete poolt. Ametlikeks asjaajamise keelteks kongressil olid prantsuse, saksa, inglise ja itaalia keeled, millistesse keeltesse tõlgiti kõik sõnavõttud. Töö koosolekute juhatamine toimus järjekorras Šveitsi, Itaalia, Inglise, Saksa, Ameerika Ühendriikide, Jaapani ja Ungari aktuaaride ühingute presidentide või juhtivate aktuaaride poolt.

Kongressi töökoosolekute kõrval olid korraldatud ka ametlikud vastuvõttud ja seltskondlik osa kongressi liikmeile ja nende daamidele. 19. juunil toimus kongressi liikmete vastuvõtt Prantsuse vabariigi presidendi Lebruni poolt *Elysée* palees, kus kongressi liikmeid võtsid vastu president ja tema abikaasa. Palee ilusas aias oli korraldatud kontsert prantsuse helitöödest. Jalutades kontserdi vaheaegadel oli huvitav jälgida seda üle 1000-pealist rahvusvahelist kindlustustege-laste peret. Võis silmata ka kaugete maailmajagude esindajaid hindulasi, jaapanlasi ning siin-seal tabas kõrv keeli, millede päritolu oli raske määrata. *Elysée* palee, ehitatud 1718. a., on uhke ehitus, mis asetseb Pariisi elavaima äri- ning liiklemistänava *Avenue des Champs-Elysée* ääres.

Järgneva päeva õhtul toimus aiapidu Pariisist 30 km eemal asetsevas ajaloolise *Versaille*'i lossi pargis. Seoses maailmanäitusega, oli lossi pargis asetseva järve kaldal korraldatud suurepärase ilutulestik, millega prantslased näitasid oma valgustus- ja elektrotehnika kõrget taset. Pärast valguse demonstratsiooni kogu kongressi liikmete pere siirdus tõrvikutekandjate prantsuse sõjaväelaste saatel läbi suure pargi *Versaille*'i lossi.

Kongressi lõpubankett oli korraldatud Pariisi linna poolt. Banketil oli elavaid sõnavõtte üksikute riikide aktuaaride esindajate ja küllakutsuja Pariisi linnavalitsuse poolt. Pariisi aktuaaride kongressi presid. *M. Louis Weber*, üks neist vähestest elusolevatest veteraanidest, kes oli osa võtnud ka esimesest kongressist Brüsselis, märkis banketil peetud lõpukõnes seda määratud edu praeguse aja kongresside ja esimese kongressi korraldustes ja osavõtjate arvus. Kui esimese kongressi osavõtjate arv oli 50 isikut, siis ulatus see

k. a. Pariisi kongressil 1200-le. President lõpetas oma kõne prantsuse suure filosoofi August Comte'i sõnadega „vaimu ülesanne on teenida inimkonda“ ja märkis, et aktuaaride ühine töö elavalt kehastab seda sügavat tõe, sest nende eesmärgiks on tähtsaima majandus- ja sotsiaalala — kindlustusala teenimine mõistuse ja teaduse abil.

Järgmine aktuaaride kongress otsustati pidada 1940. a. Šveitsis ja tõenäoliselt osutub kongressi asukohaks Bern.

Lisaks kongressi kirjeldusele ei saa jätta edasiandmata mõningaid tähelepanekuid Pariisist ja maailmanäitusest, kuivõrd neid võimaldas teha lühike vaba aeg. Kongressiaegne Pariis elas maailmanäituse tähe all. Kuivõrd ulatuslikult oli korraldatud näitus, tõendab juba see, et näituse maaala võttis oma alla 100 hektaari ja näituseväljaku peasuund mõlemal pool Seine'i jõe ulatus 3½ kilomeetritele. Tuleb aga kahjuks märkida, et k. a. mai kuul ametlikult avatud maailmanäituse korraldustööd ei olnud kaugeltki lõppenud juunikuu lõpul. Enamik Prantsuse paviljone oli alles ehitusel. Valmis olid välismaa väljapanekute hooned, neist äratasid eriti tähelepanu Saksa suur paviljon, rohkete väljapanekutega eriti tehnika alalt ja suur Vene paviljon, sirpi ja vasarat käes hoidva töömehe ja -naise kujuga katusel. Balti riikide ühine paviljon on nägus ehitus ja esijoones köitis seal meie huvi eesti väljapanekute ruum. Meie väljapanekuid seal on korduvalt ajakirjanduses arvestatud. On tõsi, et nende valik võinuks olla suurem ja mitmekesisem, eriti mis puutub põllumajandust, väliskaubandust ja tööstust iseloomustavatesse tabelitesse. Samuti puudus lähem turismi propaganda, mis säärasel näitusel oleks olnud eriti oluline. Meie välja-

Maailmanäitusel, Balti paviljoni Eesti osakonnas, seletusiandvad rahvarõivastes neid.

panekuist võiks nimetada põlevkivitööstuse saadusi, kodukäsitöid ja rahvarõivaid, keramikasaadusi ja iluköite töid. Lühikese aja vältel võis siiski märgata näituse külastajate elavat huvi kodukäsitööde ja rahvarõivaste suhtes ja nagu väideti, ei suudetud rahuldada näituse külastajate poolt avaldatud rohkeid soove meie kodukäsitööde, vaipade ja rahvariiete ostmiseks.

Näituseväljak ümbritseb ka kuulsat Eiffeli torni, mille 295 meetri kõrguselt platvormilt avaneb suurepärase vaade näitusele ja kogu linnale.

Linn ise on rikas uhkete ja ajalooliste ehituste poolest. Erilist tähelepanu väärivad vägev Louvre'i palee maailmakuulsa kunstimuseumiga, Jumalaema kirik, mis on ilusamaks gooti ehituskunsti saavutiseks Prantsusmaal, kuulus Sorbonne'i ülikool, asutatud 1252. a., Panthéon, kus on maetud prantsuse suuri riigimehi ja teadlasi ning Invaliidide doomkirik, kus puhkavad Prantsuse suur keiser Napoleon I, tema marssalid ja liitriikide maailmasõjaaegne vägede ülemjuhataja marsal Foch.

Pariisist tagasi sõites valisime teekonna üle Genfi ja Zürich, et tutvuda ka Šveitsi kindlustusoludega, mille kirjeldamine ulatuks aga üle käesoleva artikli piiride.

Kokkuvõttes: kongress ja välismaa reis võimaldas meie aktuaaridele teha rohkeid tähelepanekuid kindlustusala uuemate teadusliste saavutiste kohta, tutvuda välismaa kindlustusoludega ja tööviisidega ning lisaks sellele sõlmida ja tihendada tutvusi välismaa aktuaaridega.

Maailmanäituse Balti riikide paviljoni sissekäik.

ÕIGE MÕTLEMINE.

Õige mõtlemine on otsem tee, mis viib iga agendi oma ülesseatud sihile. Siin mõned näpunäited õigeks mõtlemiseks:

Esiteks: *Teie ei või lasta oma peas peitseda nurjumiste, kõhkluste ja hirmu mõtetel. Teie mõtted peavad olema alati terved ja julged. Inimesest saab alati selline kuju, nagu see pilt, mis hoiate oma silme ees. Kui see on nurjumiste pilt, siis tuleb nurjumine; teie unustate kõik mis annab edu, viib teie püüded võidule. Iga mõte jätab teie ajju sügavad jäljed, ja see, mis te mõtlete, saab teie iseloomuks. Nii nagu inimene mõtleb, selline ta on.*

Teiseks: *Kes mõtleb julguse mõtteid, see valitseb elu põhiseaduse üle, seaduse üle, mis ütleb: kõik läheb nii nagu olete otsustanud. Kui olete otsustanud saada päeva jooksul kindlustuse, siis te saate selle, kas nii või teisiti. Miski aitab teile selleks kaasa. Kui teie kõhklete, siis teie ei saa, sest et seadus töötab teie vastu.*

Kolmandaks: *Heida kõrvale rumalad kartused. Kartused on mõtted. Kui võite pidada kontrolli all omi mõtteid, siis võite pidada kontrolli all ka omi kartusi. Keegi suur filosoof kirjutas kord: Kartus on komme kõige halvemat vastu võtta. Veel täna võtke kätte ja visake kartus oma hingest välja ning teie näete, kuidas läheb teil kõik hästi. Ärge laske siis enam endasse pugeda kartust, vaid tehke, mis on teil tarvis teha. Ükski inimene pole vaba, kui ta pole vaba kartusest.*

Neljandaks: *Ära kaota julgust raskuste puhul. Kõrgemal mägedel on alati sügavamad orud. Elu ei tähenda mitte seda, et tuleb 60—70 aastat minna mööda tasast teed kõrgemale. Meie tee on täis üles- ja allaminekuid ning lõpmatuid takistusi. Siin on mägi, millele otsa peame ronima. Kui jõuame üles tipule, siis peame minema ka alla teisele poole orgu, kus kaob päikesepaiste ja kus muutub käimine ikka raskemaks ja raskemaks. Ja siis jälle pikk, pingutav ülespoole ronimine. Elu on niisugune: ikka üles-alla ja kerge vaheldub raskega.*

Elu pole kunagi vaikne rändamine tasasel maanteel. Kui kaob teil julgus ja näete omi sihte kaugel, siis mõelge, et olete orus; minge aga edasi, sest et mägi on ees ja pea jõuate pimedast orust päikesepaistesse mäetippu.

Kui loodate oma elust vähe, siis saate temalt ka vähe. Kui teie loodate saada kindlustust, siis teie saate seda, mida loodate.

Viiendaks: *On tarvis tormiseid ilmu, et teha suuri lendureid! Kui teie mõtlete alati neile raskustele, mis teil olnud, tunnete ka muret nurjumiste üle, siis muutuvad need teie tööle takistuseks. Kui te mõtlete takistustele, et need teid hävitavad, siis hävitavad nad ka. Pidage meeles: eduka mehe elu pole kunagi roosiaed. Tee, sirge ja hästisillutatud ei vii selle värava ette, millel seisab: Edu.*

Probleemid ja takistused on osa elust ning on normaalse elu askelduste vahel. Edukas mees on see, kes lahendab probleemid ja ületab takistused. Need on ülesehitavad tegurid, kuigi nad näivad vahel vastupidistena. Neil on avitav osa meie elus, nad proovivad meie jõudu, kasvatavad meie võimeid ja arendavad meid neist ületamisel. Probleemideta oleme me alati väetid, probleemideta ei saa me kunagi tunda võidurõõmu.

Õige mõtlemine lahendab juba poole neist probleemidest, kuidas ületada raskusi. Õige mõtlemine õpetab vaatama raskustele kui ülesehitavaile jõududele. Õige mees, kellele annab maailm au ja maksab tribuuti on mees, kes on kannatanud palju.

Rootsi tulekindlustusseltside käsi pole käesoleva aasta esimesel poolel kuigi hästi käinud. Esimese kolme kuu jooksul oli tuleõnnetusi väga palju, nii et kindlustusseltsidel tuli maksta palju rohkem välja kui eelmisel aastal sama aja jooksul. Teisel veerandil paranes olukord. Siiski oli esimese poolaasta lõpuks kahjude üldsumma 552.000 kr., s. o. 5,6 prots. enam kui 1936. a. esimesel poolaastal.

Otsemeid küsimusi.

Irvin Bendiner, keda ei peeta ainult suurima produktiooniga vaid ka kõige otsemeelsemaks ja ausamalt mõtlevaks Ameerika kindlustustegelaseks, seadis hiljuti ühel agentide koosolekul järgmised küsimused ja vastused:

Olete teie arendanud vastutustunnet? Teie olete tulnud või teie olete sunnitud tulema kindlustuse alale milgil põhjusel või mingi sihiga. Rohkem kui tarvis on teid ajanud taga kasumotiiv — tahe teenida raha — ja kuigi sellele vaieldakse vastu mõnel juhtumil, on siiski suuremalt osalt varjatud vajadus raha järgi, mille on dikteerinud vastutus, mis tunnete oma perekonna ja ühiskonna vastu — ja elukindlustuse hankimine on saanud teile reservuaariks, kust hangite raha, mis on teil tarvis oma vastutus-tunde rahuldamiseks.

Kuid kas olete omas töös tunnustanud vastutustunnet publiku, oma klientuuri, seltsi, agentuuri või koleegide suhtes?

Mis on teie vastutus publiku suhtes?

Mõelge või uskuge ainult, et publik usaldab väga elukindlustuse asja, ja sellepärast toimetage nende asju, nagu oleks nad teie omad asjad.

Olete hoolitsenud küllaldaselt enesearendamise eest, et võiksite teenida intelligentselt publikut?

Ei ole vajalik, et teist saaks statistiline võlur, mitte tulevaste dividendide prohvet või oma seltsi poliiside kaitsja. Teil on tarvis ainult teada, et elukindlustus on majanduslikult terve, et see on inimese väärtus, millele on antud järglaste ülalpidamise, peavarju, riietuse ja hariduse kaju, et see on sotsiaalselt, moraalselt ja rahanduslikult terve, ning et tema teooria ja praktika õigustavad ta olemasolu.

Mis on teie vastutus klientide suhtes?

Kas on poliisi omanik ainult teie komisjonide, tasude ja uute sidemete allikaks, või on ta võlglane teile? Kas anolüüserite ta varanduslikku seisukorda ja püüate lahendada probleemi oma parimate võimete kohaselt. Kas võite rääkida temaga probleemist südamlikul viisil ja arukalt korraldada ta poliisi ja preemiade asja? Olete end arendanud,

et võite teistele seletada seaduste tähtsust, uute maksude probleeme, äriilisi asju ja palju keerukamaid probleeme, mida peab mõistma ärimees?

Mis on teie vastutus oma seltsi suhtes?

Olete teie ainult ametnik, kes on rõõmus, kui selts annab teile seda, mida soovite ja pahane ja kriitiline, kui teie nõuded on tagasi lükatud. Kas aitate seltsile sellega kaasa, et käite ainult selle poolt ülesseatud põhimõtete järele, või arvate, et seltsi ametnikud ei tea midagi hanketöö probleemidest väljas? Kas võtate endale vastutuse esitada oma seltsi ausalt, või te ütlete endale, et see on ainult üks paljudest teistest headest seltsidest?

Mis on teie vastutus agentuuri suhtes?

Aitab teie peainspektor või inspektor teid teie probleemides? Või arvate, et tema edu oleneb ainult teist ja tema pingutused on tähtsusetud? Olete konstruktiiivne oma agentuurile? On teil oma osa vastutust agentuuris?

Mis on teie vastutus kaasteenijate suhtes?

Kas on mingit kasu ideest, mis ei anna tulemusi? On's teie kaasteenijad teie kadedad võistlejad? Arutate teiste seltside agentidega probleeme vabamalt kui oma seltsi agentidega? Kas julgustate uustulnukat, või juhite ta tähelepanu kõigile seltsi ja direktorite kõrkustele?

Brasiilias kavatsetakse panna maksma kindlustusseadus, mis näeb ette täielikku autarkiat kindlustuse alal. Elukindlustusi võivad sõlmida ainult need kindlustusseltsid, kelle peakontorid on Brasiilias ja kelle kaks kolmandikku kapitalist on brasiillaste käes. Välismaised kindlustusseltsid on kohustatud üheksa kuu jooksul Brasiilia kindlustusseltsideks muutuma.

*

Prantsuse tulekindlustusseltside käsi on, nagu nähtub 1936. a. aruandest, hästi käinud. Vihmase suve tõttu oli tuleõnnetuste arv võrdlemisi madal. 22 tulekindlustusseltsil oli 1039 milj. franki preemiatulu, s. o. 61,5 milj. franki rohkem kui eelmisel aastal.

Liiklemine ja õnnetused.

Rohked liiklemisõnnetused on sundinud meie võime tarvitama tugevamat kätt liiklemismääruste rikkujate vastu. Kuna teistes riikides on võitlus liiklemisõnnetuste vastu niisama akuutne kui meilgi, siis pole mitte huvituseta vaadata, kuidas mujal on asi korraldatud.

Inglismaa. Alles mõni aasta tagasi asuti energilisemalt liiklemisõnnetuste vastu võitlema. Nii seati sisse autojuhtidele eksamid. Väga tõhusaks osutus märgitud ülekäigukohad jalakäijatele. Neil ülekäigukohtadel on jalakäijad eesõigustatud seisukorras võrreldes autosõitjatega. Ükski autosõitja ei tohi, kui ta näeb hoiatussilti 30 miili, enam kiiremini sõita. Selle tõttu jäid möödunud aastal liiklemisõnnetused haruldasemaks.

Kusagil mujal pole nii häid tänavmaneere kui Inglismaal. Hooletu sõitja saab tavaliselt halva kasvatusega inimese kuulsuse. Publiku kasvatuse mõttes on inglise ajakirjandus aidanud väga palju kaasa. Ka politsei teeb selles suhtes palju. Nii sõidavad politseiautoõ ringi ja kutsuvad valjuhääldajatega liiklemismääruste vastu patustajaid korrale.

Prantsusmaa. Liiklemiskorraldus ei näi olevat Prantsusmaal kuigi raskeks probleemiks. Määruseid on vähe ja liiklemine peab sündima ilma politseinikkudeta ja valgussignaali abita. See on võimalik selle tõttu, et prantslasel on alati aega ja jalgrattaid tarvitatakse vähe. Igatahes näib Pariis vähestel liiklemismäärustega välja tulevat. Viimastel aastatel on märgata väikest kõrvalekaldumist, kuna hakatakse võtma tarvitusele juba valgussignaale ja politseinikkude abi.

Ühendriigid. Et asuda energilisemalt võitlusse liiklemisõnnetustega, on kutsutud ellu alaline õnnetuste vältimise konverents. See konverents on asunud seisukohale, et õnnetuste peapõhjuseks on suur sõidukiirus. Selle konverentsi esimees seletab, et peaprobleem seisab õises sõidukiiruses. Ööseti ei tohiks sõita kiiremini kui 80-kilomeetrilise kiirusega, kuid suurem osa sõitjaid sõidab 20 kuni 40 km kiiremini. Niisuuure kiiruse juures ei suudeta enam panna tähele, mis seisab ees. Kuna Ameerika linnades on kombeks jätta autosid kahele poole tänaväärtele seisma, siis jääb keskele liig vähe ruumi kiireks liik-

lemiseks. Veerand liiklemisõnnetusest põhjustab viimane asjaolu.

Liidu avalikkude liiklemisteede amet püüab praegu üle riigi liiklemismäärusi ühtlustada. Peale selle toimetab ta uurimisi sõitjate omaduste ja sõiduharjumuste üle, et neid jagada gruppidesse. Peale selle uuritakse küsimust, kuidas võib ohtlikku sõitjat kiires korras kindlaks teha ja kavatsetakse toimetada psüühotehnilisi uurimusi sõitjate juures ning panna ametisse erilised liiklemispolitseid.

Itaalia. Itaalias kasvab liiklemisdistsipliin järjest. Suurlinnades on liiklemisprobleem lahendatud nii, et aeglase liikumisega autod on peatänavalt välja lülitatud ja on keelatud jätta autosid kitsastel tänavail seisma. Tähtsatele tänavaristidele on seatud signaalseadeldised. On tehtud korraldus, et sõidukid peavad sõitma paremat kätt. Jalakäijad peavad käima autosõidu suunale vastu, nii ei või juhtuda, et auto sõidaks tagant peale, kui astutakse hooletusest kõnniteelt tänavale.

Taani. Kuna igas riigis on oma eri liiklemisprobleem, siis Taani liiklemisprobleemiks on jalgratturid. 1936. a. oli Kopenhaageni elanikkude arv 675.000 ja jalgratturid 400.000. Mitmeist tänavaristidest sõidab päeva jooksul kuni 80.000 jalgratturit üle. Kuid jalgratturite liiklemist korraldada on väga raskeks probleemiks. Taani liiklemispolitsei ülem vaatab asjale psüüholoogilisest küljest. Tema arvates tuleb alustada kasvatust liiklemiseks juba noorelt, sest et laps on parem vanemate kasvataja liiklemise suhtes. Pole küllalt, et inimene täidab tänaval mehaaniliselt liiklemismäärusi, vaid peab liiklemisega kaasa elama. Liiklemiskasvatus on koolides sisse seatud. Taani liiklemispolitsei ei usu, et liiklemisõnnetuste vastu võidelda võiks liiklemise pidurdamisega.

David Belasgo, kuulsaim Ameerika teatri-direktor ütles kord, et näitleja, kes jätab oma osale mõtlemise, et või kunagi veenda kuulajaskonda. See on maksey näitleja suhtes, kes tuleb kuulajaskonna ette, kes teda ootab, kuid palju tähtsam on mõelda oma osale kindlustustegelasel, kes peab mängima oma osa kindlustuskandidaatide ees, kes ei soovi end kindlustada.

Eduka kindlustamise aluseid.

Kui mõelda tõsiselt asjale, mis toob edu elukindlustuste saamisele, siis tuleme otsusele, et peame talitama kahe väga tähtsa põhimõtte järele:

1) *Peab olema suur inimeste tagavara, keda külastada;*

2) *Peab mõistma võimalikult intelligentselt nendega kindlustusjuttu rääkida.*

Kindlustuskandidaatide puudust tunnevad paljud kindlustustegelased. Isegi paremad neist lahkuvad kindlustuse alalt, sest et nad leiavad, et pole enam küllalt kontakte. Kuidas kontakti leida, selleks siin mõned lihtsad reeglid.

Esiteks: *Teie peate hoidma oma tähelepanu erksana.* Kuna teil on tähtsad alati uued nimed ja lühike informatsioon nende üle, siis peate treenima end nii, et teie kõrv on alati ergas, mitte ainult töötundide ajal, vaid ka seltskonnas liikudes. Kojutulekul ja tööleminekul, trammis, bussis, lõunatamisel, spordiplatsil — ühesõnaga kõikjal, kus liigute publiku hulgas.

Kui te pole suutnud seda võimet

arendada, siis pole te kunagi nii edukas, kui teie kolleeg, kes sellega valmis saanud. Seda võimet võib arendada aga iga kindlustustegelane sama hästi nagu õpida tennist. Teie peate seda oma tähelepanu võimet arendama, kuni see on saanud teie teiseks iseloomuks. Proovige kord nädala jooksul. Kandke väikest märkmikku taskus ja kirjutage sinna alati üles nimed ja informatsiooni, mis kuulete. Siis näete, kui üllatavalt palju inimesi teie igapäev näete. Sellise märkmiku pidamine, nagu näete on hiljem teile suureks kasuks, sest et inimese mälu ei ole ju igavene, kuigi soovite kõik kuuldu kõrvataha panna.

Teiseks: *Teie peate töötama selle kallal iga päev.* Kontaktide leidmine on elukindlustuse alal nii tähtis, et tuleb iga päev oma osa sellele pühendada. Muu seas tuleb lehitseda läbi ajalehti, telefoni ja aadressraamatuid, et saada juure uusi nimesid. Peab töötama ka informatsiooni kallal, mis on saadud päeva jooksul kindlustusjuttude ajamisel. Kuigi aeg selle juures möödub ruttu, ta-

Väikese õpetus.

Jüri Kuusik seadis end äraminekuks valmis. Tema kontoriuks langes kindlustusseltsi esindaja Rähna seljataga lukku, kui ta oli oma üheksaastase poja Heino määrusaegse kindlustuse tagasi lükanud.

„Mida need kindlustusagendid endast mõtlevad“, urises ta pahuralt endamisi. „Rahateenimine on palju raskem kui selle väljaandmine. On mul tarvis end veel preemiaga koormata.“

Nende sõnadega hakkas ta minema. Istus trammile ja sõitis koju, kus unustas ta peagi oma paha tuju.

Kui ta istus pool tundi hiljem oma naise ja pojakesega laua taga, oli ta hea tuju täiesti jalule seatud, sest see oli ilusam tund päeva kestel.

„Noh, poisu,“ küsis ta naljatades, „kas oled ka hoolsalt õppinud?“

Poiss noogutas peaga. Siis hakkas ta elavalt rääkima, et täna „on juhtunud koolis mi-

dagi erilist.“ Üks suurem poiss olevat mänguajal kooliõuele maha kukkunud ja murdnud jalaluu. Sellepärast olevat kutsutud arst. Ta ise olevat näinud läbi akna, kuidas arst murtud luu paigale asetanud ja siis jala lahasse pannud. See kõik oli jätnud sügava mulje väikesele mehele, sest et õpetaja oli selle järele rõhutanud klassis arsti tähtsust abitute ravimisel. Ja nüüd üllatas väike Heino omi vanemaid seletusega, et ka tema tahab saada arstiks.

„See on väga ilus, mu väike poisu,“ vastas isa naeratades, „kuid arstiks saamine nõuab palju raha. Kes teab, kas isal on nii palju raha siis, kui oled saanud juba nii vanaks?“

Väike Heino vaatas isale mõtlikult otsa. Siis ütles ta resolutselt:

„Sa pead selleks ajaks nii palju raha koguma, isa!“

„Sa oled küll väga tark — kui aga see niimoodi läheb?“

sub see ennast pärast rikkalikult ära. Sealjuures peab olema aga hoolikas: ei tohi kunagi unustada vanu kindlustusvõtjaid. Ka nendega tuleb pidada kontakti, sest et aegajalt võib saada ka neilt midagi.

Kolmandaks: *Kasutage ära kõik olemasolevad võimalused.* Pidage meeles, et iga kindlustuskandidaati külastate õigel ajal. Näiteks, jaanuaris ja veebruaris on paras külastada nende firmade omanikke ja teenijaid, kes tegid jõuluks ilusat äri. Kevadpühad toovad hea äri rätsepaile, daamide ja härrade riidekauplustele. Arstidel ja hambaarstidel on parim lõikus oktoobris, novembris, veebruaris ja märtsis. Puukaupmeestel on raha kaks või kolm kuud pärast külmade ilmade algust. Karastavate jookide ja jäätiste müüjate äri on jälle suvel kuumade ilmadega.

Alati on hea töötada selle kutseliigi inimeste seas sel ajal, kui selle silmapaistev liige suri 30 ja 50 eluaasta vahel ja ei jätnud oma varandust kuigi heasse seisukorda.

Ei maksa jätta silmapaari vahele neid mehi ja naisi, kes töötavad teie kindlustuskandidaadiga ühes ettevõttes.

Neljandaks: *Kasuta lõputa ahelmetodi, s. o. ühe käest saad informatsiooni teise üle jne.* Siinjuures tuleb aga asja ajada väga taiplikult. Pole just alati tarvis küsida uusi nimesid, vaid ajada asja nii, et need tulevad isenesest jutuajamise kestel.

Viiendaks: *Täienda oma kindlustuskandidaatide nimestikku järjekindlalt.* Sealjuures ära unusta ära mitmesuguseid seltse ja organisatsioone.

Kuuendaks: *Tõsta oma silmad kõrgemale.* Kui olete teinud küllalt edukalt tööd, kuid keskmine kindlustussumma on madal, siis mõtle, et võib-olla on saada kergem kindlustust mõne suurema sissetulekuga isikult.

Lõpuks: *Ei maksa kaotada usku endasse kunagi.* Siin tuleb ainult meenutada maailmakuulsa helikunstniku Paderovski lugu. Rida aastaid seletasid parimad õpetajad talle, et kunagi ei saavuta ta muusikamehena edu. Kuid kindel tahe ja raske töö viis teda muusikakuuluste tippu. Kui teie tunnete, et kõlbate töötama kindlustuse alal ja töötate vaimustusega, siis juba sellega olete saavutanud pool võitu.

„Sa ütled, isa, mulle koolitööde juures alati, et peab minema.“

Isa tundis end korraga relvadeta. Siis langes ta aga mõtetesse, sest väike poiss oli annud talle hea õpetuse: „Sa pead selleks ajaks nii palju raha koguma.“ Kui aga rahakogumine reeglipäraselt edeneb? Kui aga enne ära ei sure? Poiss oli juhtinud ta mõtet sellele, mis ei sisaldanud endas küll midagi uut, kuid mille oli ta jätnud alati kõrvale.

Järgmisel päeval kutsus Kuusik telefoniteel kindlustusseltsi esindaja Rähna enda juure, et määrusaegset kindlustust sõlmida. „See peab niimoodi minema,“ pomises ta endamisi, kui pani toru hargile.

Nelja liiki agente.

Agente võib liigitada mitmet viisi — head lepingusõlmijad, head hankemehed, head jutumehed, head seltsimehed, kuid kõik need liigituseliigid kaotavad oma tähtsuse, kui mõõta

neid sellega, mis nad tõeliselt korda saadavad. Selle järele võib neid liigitada.

1) Nendeks, kes asuvad kindlustusalale tööle ja kaovad sealt jälle varsti. See grupp on kõige suurem.

2) Nendeks, kes teevad kõige rohkem püsivat tööd ja kes mõeldavad oma tagajärgi tuludega, mis toob nende töö. Selles grupis töötab sadu agente, kelle tagajärjed on püsivad. Need on agendid, kelle peale loodavad seltsid ja inspektorid, et need teevad äri vaatamata igasugustele negadele, ja kes valmistavad seltsile ja ta ametnikkudele kõige vähem muret. Sellised agendid saavad seltsi uhkuseks ja nende kontod on kõige paremad.

3) Nendeks, kes on tõelised imed, kes sõlmivad suuri kindlustusi ja sõlmivad iga külastusega lepingu. Iga kindlustusjutt maksab neil tõelist raha.

4) Nendeks, kelle kohta võib öelda „ma laulan ainult sulle“. Nad unustavad ära produktiooni, mõtlevad, et nad täidavad ainult oma kohust, kes ei küsi kunagi, kas ots on suur või väike. „The Insurance Salesman“.

Hankemehe kodukool.

Kogemused õpetavad.

On eksitus, kui kindlustustegelane seletab kindlustuskandidaadile elukindlustuse tähtsaimaid põhimõtteid kujul, nagu teevad seda kindlustuseriteadlased. Ta teeb siin eksisammu sellega, et võhik ei saa sellistest seletustest hästi aru või kui saab, siis jälle valesti. Nii hästi see kui ka teine on asjale ainult kahjuks.

Targalt toimib kindlustustegelane, kui ta unustab oma kõnelustes liigse tarkuse, kui ta unustab liig erialalised väljendused, kui ta kõige tähtsamate põhimõtete juures lühidalt ja selgesti peatub ning eelistab rahvalikku kõneviisi.

Mõningaid põhi- aluseid.

Kui olete valinud endale kindlustustegelase elukutse, siis peate mõistma intelligentselt teenida poliisiomanikke oma abivalmis olekuga. Teist peab saama kindlustusnõuandja. Teie peate keelduma ennem äritegemisest, kui andma kliendile seda, mis pole talle mitte kõige parem. Sel teel kogute endale klientuuri, mis muutub teile armsaks ja kalliks.

Et saavutada kindlustusalal edu, tuleb rajada oma töö tõsidusele ja põhjendatud faktidele. Teie ei saa vedada kindlustushuvilisi ninapidi sagedasti ega kaua. Teie ei või oma nimekaardile trükida kõlavat tiitlit. Kui teete seda, siis on see teie Waterloo.

Elukutseline kindlustustegelane peab mõistma kuulata, nagu arst, enne seda, kui teeb diagnoosi. Ta peab küsima küsimusi. See on asjast vale arusaamine, kui arvate, et kindlustustegelane peab olema libe kõneleja. Moodsa kindlustustegelase suurimaks ülesandeks on õppida, kuidas ja millal pidada suud. Meie peame õppima küsitlenu. Oma küsimustega peate näitama, et tunnete huvi kindlustuskandidaadi asjade vastu, peate huvituma ta ärist, poegadest tütardest, talust. Tuntud kindlustustegelane W. L. Bahard ütles hiljuti: „Peaegu iga kindlustuskandidaat on valmis kindlustama: 1) kui kindlustustegelane teab kindlasti kindlustuskandidaadi vajadu-

si; 2) kui ta teab, et ettepanek, mis ta teeb on tema jaoks parim maailmas; 3) kui ta ei mõtle ainult provisjonile, mille saab; 4) kui ta tõesti loodab, et kindlustuskandidaat kindlustab; 5) kui ta unustab end asja juures täiesti.

Lihtne, eks? Kuid see on edu maagiline vormel.

Prestiiži laenamine.

Mõned kindlustustegelased peavad vajalikuks laenata prestiiži. See on eriti hea mõte noorele inimesele, kui ta võtab endale kaasa mõne soovituskirja, mis on talle tee tasandajaks. Kuidas peab ta aga end ise ülal pidama, selleks siin mõned juhised:

Anna üldiselt oma võimete piir. Kannata ära teiste arvamisid. Ära ole liig kriitiline. Austa teiste mõtteid ja seisukohti. Ära lase paista võistlejat halbades värvides. Kiida nende asju. Meie algame jutuajamist sellega, et kindlustus on väga väärtuslik asi. Kui laidad võistlejat, siis laidad ennast ja oma äri.

Kui näitate poole sõna või mõne toiminguga, et teie loodate kindlustuse pealt teenida, siis olete sellaga teinud oma asjale palju kahju.

Ära ärata enda vastu kaastundmust. Kindlustuskandidaat ei tohi muretseda sinu murede pärast. Ära too neid esile. Ta soovib näha sinus rõõmsas meeleolus ärimees.

Ära jäta silmapaari vahele teiste häid punkte, nähes ainult nende vigu. Neis võib olla mõndagi head. Krooniline vigadeotsija pole kunagi hea ärimees. Just vastupidine on alati edukas.

Ole vaimselt aus. Ära loo omale kuulust, et teie väited on liig soolatud. Ära ole ebalojalne. Miski ei kaota kiiremini head kuulsust, kui ebalojaalsus. Prestiižiga ärimees on lojaalne. Ta teab, et lojaalsuse puudus hävitab temast lugupidamise, et see toob languse. Ta usub, et pakub head kaupa. Ta usub oma seltsi, kes seda pakub. Et uskuda, peab ta olema kõikide vastu lojaalne — lojaalne enda, ühiskonna, klientide ja seltsi vastu.

Eeltöö määrab hanketöö edu.

Hanketöö edu määrab alati ära eeltöö, mis hankimiseks tehtud. Ei ole eeltööle pandud küllalt palju rõhku, siis ei sõlmita ainustki kindlustuslepingut, või kui sõlmitakse, siis on saadud kindlustuste püsi kahtlane. Tulemuseks on pettumus ja hankemees kurdab, et kindlustusvahendusega pole midagi teha. Ometi on siin süüdi see, et ta pole võtnud oma ülesannet kuigi tõsiselt.

Hankemehe kutse seab üles aga suuri nõudeid. Ta ei nõua kindlustustegelasele mitte ainult julgust võhivõõraste inimeste juure minna, et neile kindlustamise vajadust selgitada, vaid veel rohkem võimeid külastusi vastavalt ette valmistada ja juba ette kindlaks tegema, kes võib kindlustusvõtjana üldse kõne alla tulla. See osa hanketööst on võib-olla veel raskem, kui isiklik hankimine. Vastuvõtu leidmine, kindlustusjutu sobival kujul esitamine on asi, mis nõuab õppimist. Selle kõrval on tarvis järjekindlat kaalumist, organisatorilisi andeid, kergelt taipu igas olukorras orienteerumiseks ja suurt tähelepanu.

Kindlustusvahendaja, kes tahab olla kestva edukas, ei pea mitte ainult igal nädalal teatud hulga kindlustusi hankima, vaid ta peab mõistma alati ette näha, kust võib seda oma normi saada. Muidugi kõik kindlustusseltsid püüavad siin oma kaastöölisi toetada, et neil oleks selle raske ülesande teostamine kergem. Kui siin ei anna kindlustusseltside püüe alati soovitud tagajärgi, siis seisab suuremalt osalt viga selles, et kindlustusemees pole ettevalmistustööd võtnud mitte õieti ega kasutanud küllaldaselt pakutud abivahendeid. Ikka ja alati võib panna tähele, et paljud kindlustajad lükkavad pakutud abi tagasi põhjendusega, et „praktilas näeb asi teistsugusena, kui rohelise laua taga“, ja et nad ei taha välistöös töötada, nii nagu kirjutajad. Vastumeelsus „rohelise laua“ vastu on sageli nii suur, et kõike seda, mis tuleb sealt, peetakse juba ette kõlbmatuks. Sellejuures aga unustatakse, et seltside juhtivate meeste poolt väljatöötatud abivahendid pole tekkinud mitte laua taga pähe tulnud mõttetest, vaid just praktikast, sest et nende abivahen-

dite väljatöötajail on suured praktilised kogemused ja neil on suurem ülevaade kogu materjalist, millist ei või olla üksikul kindlustustegelasel. Muidugi pole aga sellega öeldud, et iga hanketööks väljatöötatud abivahend sobib igale kindlustusesindajale ja igas olukorras. Kuid siiski leidub nende hulgas palju neid, mida võib suure eduga kord siin, kord seal kasutada, kui kavakindlalt töötatakse.

Elukindlustus annab oma kodu.

Oma kodu loomine on paljude inimeste suuremaks igatsuseks.

Kuigi selle igatsuse täideviimine on soodsate laenuvõimalustega kaunis kergendatud, nii et vahel võib vähese omakapitaliga maja püstitama hakata, peab siiski pidama seda alati silmas, et laenuprotsendid tuludest suuremaks ei kasva. Selle juures on aga kõige tähtsam mõelda sellele, mis saab siis, kui jäävad sissetulekud mõne ootamatu juhtumi tõttu ära. Siin võib tulla appi elukindlustus.

Oma kodu omanikul on tarvis kõigepealt muretseda, et tema äkilise surma puhul jääks varandus ta perekonda alles. Seda võib saavutada surmajuhtumi vastu kindlustamisega. Muidugi peab see olema nii suur, et sellega saaks kustutada surma puhul võlad. Surmajuhtumi vastu kindlustamisel on preemia nii väike, et see on teiste kulude kõrval väga väike.

Juhtumeil, kus võidakse anda elukindlustusele välja suuremaid summe, võib sõlmida kindlustusi 60—65 aastani, sest et sel juhtumil vabaneb kindlustatu preemiamaksmisest vanemas eas ja tal on võimalik kindlustussummat juba oma eluajal kätte saada ja sellega veel allesjäänud kohustused kustutada.

Külastage noorpaare.

Hankemees ei tohi kunagi unustada külastamast noori abielupaare, sest et siin on võimalus palju teha.

Iga hankemees teab aga oma kogemustest, et kergem on öelda kui teha. Sest esmalt valitseb noorel abielurahval alati suurem või väiksem rahaline nap-

pus, teiseks ei armasta noored ja terved mõelda palju surmale. Ja kuidas võivadki nad sellele mõelda, kui just mõtleavad alles alata elu! Kuid nad ei tunne kurba statistikat, et kümnest kahekümneaastasest on kolmekümneaastaselt ainult üheksa elus ja et iga järgmise aastakümnega väljalangemine surma tõttu ainult kasvab. Kui nad sellest kuulevad, siis ei ole nad enam nii kindlad oma tervisele. Peale selle on noor abielurahvas kindlustusmõttele vastuvõtlikum selles mõttes, et nad on üksteisele kõik, mitte aga nii kui aastaid kestnud abielus, kus on juba üksteisest tüdinetud, kus abielumehel pole nii tihti enam südames naise saatus peale tema surma.

Kuid ka rahalise nappuse, sissetulekute vähesuse juures on hankemehel võimalus taktiliselt palju ära teha. Tariifimaterjali põhjal võib ta teha selgeks, et just noorelt kindlustamine on vastav nende sissetulekule, sest et mida vanemalt kindlustatakse, seda suuremaks kasvavad preemiad. Nii on aastapremia 40-a. kindlustamisel poolteist korda, 50-a. kindlustamisel ligi kaks korda ja 60-a. kindlustamisel kolm korda nii suur kui 30-aastaselt.

Sellistel arvudel on kaaluv mõju hanketööl. Ka hankemehel on noorte kindlustamisest kasu, sest see annab talle stabiilsema sissetuleku.

Vastuväiteid ei tohi karta.

Vastuväited on loomulik osa keskmisest kindlustusjutust. Need ei tohi kunagi võtta enesekindlust tõeliselt kindlustustegelaselt, kes teab, et vastates kindlustuskandidaadi ausatele vastuväidetele, talitab ta soliidset.

Ei ole mingit põhjust vastata kindlustuskandidaadile puiklevalt, vaid alati täielikult ja veenvalt. Las kindlustuskandidaat kraamib oma täieliku kõneoskuse välja. On teinud ta seda, siis seda mõjukamalt saate ta vastuväited ümber lükata. Kui on tegemist tõesti ausate vastuväidetega, siis tuleb nendega arvestada. Mida varem seda teete, seda parem. Kindlustuskandidaadil peavad kaduma igasugused kahtlused, kui tahetakse saada temalt kindlustust.

Elistage elu arvudele.

Kui astute kindlustuskandidaadi juures sisse, siis ärge öelge enesele, et tuhandeline, kahetuhandeline või kolmetuhandeline kindlustuskandidaat. Kust võite seda teada. Mitte kõik inimesed pole nii vaesed nagu nad näivad või jälle vastupidi. Ei tohi liigitada inimesi enne, kui teie pole temaga rääkinud ta kavatsusist, mõtetest.

See on kindlustuskandidaadi asi otsustada, kui suurt kindlustust ta vajab. Rääkige temaga tema kavatsusist, tema lastest, tema tulevikust. Rääkige talle sellest, kui kena on, kui naine on oma eluaeg rahaliselt kindlustatud, kui ta varandus on vaba võlgadest, kui on garantii, et lapsed saavad korraliku hariduse ja ta vanadusepäevad on vabad rahalistest muredest. Küsige temalt, mis oleks ta valmis maksma, kui kõik need asjad oleksid võimalikud. Pidage aga sealjuures meeles, et teie pole tema juures selleks, et saada temalt mõnetuhandelise kindlustust, vaid osutada talle rahalist teenet.

Nii ei maksa temaga rääkida tuhandeid, vaid rääkige ainult, kuidas kustuavad ta võlad, käivad koolis ta lapsed ja kuidas veedab ta rahulikult vanadusepäevi. Inimesed pole mitte ainult sellest huyitatud, et nad saavad kord poliisi eest mõned head tuhanded, vaid ka paljudest muudest asjadest endile ja oma perekondadele.

Alati valmis olla.

Kõige suurem tähtsus on sel kindlustamises. On kindlustusleping sõlmitud, võib kindlustatu minna rahulikult oma saatusele vastu, sest et ta on teinud kõik, mis on olnud tal võimalik. Selle näituseks meenutab Eastern Underwriter paar juhtumit, mille siin ära toome.

1924. a. kevadel oli Edouard Herriot, kes oli tol ajal Lyoni linnapea, sõlminas Londonis Lloyd'i juures 100.000-naelalise näitusekindlustuse. Kindlustuseltsi esindaja avaldas soovi, et poliisis tuleksid loetlusele kõik võimalikud juhtumid, mis võivad näitusele enneaegselt lõpu teha. Ja Herriot loet-

les: tuli, uputus, streik, mäss. „On see kõik?“ küsis kindlustusseltsi esindaja. „Ma ei tea enam rohkem võimalusi, mis võiksid näitust enneaegselt lõpetada. Aga siiski, kas ei võiks sõjariisiko sisse võtta?“ lausus Herriot viimaks. „Miks mitte, preemia on ju sama,“ vastas kindlustusseltsi esindaja. „Siis võtke ka sõjariisiko sisse,“ nõustus Herriot. See punkt võimaldas, et Lyoni linn sai 100.000 naela kahjutasu, sest et maailmasõja puhkemise tõttu jäi näitus pidamata. Sõjariisiko sai lepingusse sel ajal sisse võetud, kui polnud kellelgi aimu, et tuleb sõda.

Vastupidine lugu oli aga Türgimaal. Samuti 1914 a. kevadel olid Lloydil käimas läbirääkimised ühe õliühinguga kindlustuslepingu sõlmimiseks. Õliühing tahtis maksta ainult 1,5 protsenti, mida ei pidanud Lloyd küllaldaseks. Algas kauplemine, kusjuures pooled aeg-ajalt üksteisele vastu tulid. Juba toimus Sarajevis veretöö. Õliühing suurendas veel protsenti, kuid mitte küllaldaselt. Enam polnud aga aega läbirääkimisteks, sest et juba augustis algas sõjategevus, mille tõttu sai õliühing õliallikate kindlustamatuse tõttu määratud kahju.

Nõnda siis on õige, et alati valmis olla tähendab kõik.

Teiste ettevaatamatuse ohud.

Need inimesed, kes käivad ise alati hoolega tulega ümber ja kergestisüttivate ainete juures suurt ettevaatust silmas peavad, täidavad kiiduväärselt oma kohustusi kaaskodanikkude vastu. Kui nad arvavad aga sealjuures, et tulekindlustus on neile tõesti liigne asi, siis tähendab see täiesti valejäreldust. Sest et endi ettevaatus ei tee teiste hooletust olematuks. Sellepärast on tulekindlustuse ärajätmine oma varandusega riskimine.

Just teiste — naabrite, korterikaaslaste ja isegi võõraste — hooletus teeb tulekindlustuse vajalikuks. Keegi ei suuda enda ettevaatlikuse tõttu seda ära hoida, et teised ja kolmandad isikud tulega hooletult ümber ei käi. Just teiste hooletus on see, mis ähvardab kõige

hoolikama kodaniku varandusi alati. Et teiste hooletuse tõttu ei tuleks kannatada, peab igauks mõtlema alati sellele, kuidas oma varandust paremini tule vastu kindlustada.

Kuna aga varanduste omanikkudele see alati selge pole, siis on kindlustus-esindajate kohus seda kujukalt selgitada.

Tule- ja murdvargus-kindlustuse hanketöö.

Milline tähtsus on majapidamises tule- ja murdvarguskindlustuskaitsele, sellest ei saada meil küllalt aru. Hanketööl satutakse siin järjest raskustele, sest et pole kerge kindlustuskandidaate nende kasus veenda. Meie kõik teame, et hanketöö edu oleneb sellest, kui osavalt mõistab esindaja kindlustuskandidaadile selle vajadust selgeks teha. Et seda saavutada, peame meie vastavalt olukorrale käepärast olevaid hankevahendeid appi võtma.

Tule- ja murdvarguskindlustuse saamiseks peaks hankemees pöörama kõigepealt perenaise poole, sest et tal on rohkem arusaamist selliseks kindlustuseks kui perekonnapeal endal. Naised ei hinda majapidamistarbeid ainult sellepärast, et paljud neist on nad kaasavarana kaasa toonud, vaid et neil tuleb neid alati käsitada.

Mehel on küll arusaamist, et väärtesemed, nagu lauahõbe, ehted jne. vajavad erilist kaitset, kuid pesukaitse tähtsuses pole ta nii veendunud kui naine.

Murdvarguste juhtumeist teame, et murdvargad kasutavad ära mitmesuguseid võimalusi, et korteritesse tungida. Isegi head murdvarguse ärahoidmise abinõud võivad murdvargust küll raskendada, kuid mitte vältida. Sellepärast on murdvargusekindlustus hädavajalik.

Hanketööl võib kuulda sagedasti vastuväidet: „Mul pole veel kunagi midagi varastatud,“ või „mul pole veel midagi ära põlenud.“ Jah, õnnelikul kombel veel mitte! Kui aga on juba kord kahjujuhtum olnud, siis on vaevalt võimalik oma rahalistest tagavaradest hävinud või varastatud kraami selle täies väärtuses uuesti muretseda. Seame aga pere-

60 aastat inimkonna teenistuses

K. Hennigi ametiüubel.

Neil päevil pühitsetes oma 60 aasta kindlustustegelase juubelit Konstantin Hennig, kes üle poole sajandi on püsinud inimkonna õilsama ülesande — kodanikkude ja nende varanduse julgeoleku teenistuses.

Juubilar on sündinud 24. okt. 1859. a. Tartus. Juba 17-aastase noormehena alustas oma tegevust kindlustuspõllul, siirdudes Tallinna Hoepner & Ko. teenistusse, millises firmas oli ka I. Vene Kindlustusseltsi peaesindus. Hoepner & Ko juures töötas juubilar vahetpidamatult 41 aastat. Firma üleminekul siirdus ka juubilar Harju Panga juure, kus tol korral asus k/s. „Eesti Lloyd“ peaesindus, mis usaldati K. Henningi juhtimisele. Harju Panga likvideerimise järele töötas juubilar sama kindlustusseltsi peaesinduses ja seltsi peakontoris Tallinnas, kuni käesoleva aasta 1. oktoobrini, millal juubilaril täitis oma tegevuses 60 aastat ning asus pensionile.

Vaatamata oma aastatele oli juubilar alati lahke, sõbralik ja suhtus oma klientuurile vastutulelikult, mitte kunagi keelates oma

asjatundlikku nõu ega abi nii kindlustusvõtjatele kui ka kaastöölisele.

Kuuskiümmend aastat kindlustustööd — see nõuab meie oludes juba suurt eneseohverdumist ja vastupidavust. Ent juubilar on kõik raskused võitnud otsekuu mängides, kuna juubilari on kannud teadmise, et ta teenib inimkonda, pakkudes neile kaitset ehuraskuste ja õnnetuste vastu.

Soovime vanale tublile töömehel mõnusaid ja päikesekiüllaseid puhkusepäevi.

J. K.

naistele hanketööl nende varanduse tõelise väärtuse õieti silme ette ja juhime nende tähelepanu sellele, kui mitmekesised on need ohud, mis majapidamistarbaid ähvardavad, siis saavad nad nende kindlustuskaitse tähtsusest aru ja veenavad selles ka pea omi mehi. Väsimatu püsikindla selgitustööga võib siin väga palju ära teha.

Valige õige aeg.

Olete teie kunagi külastanud kindlustamise otstarbel kooliõpetajat pealelõunasel tunnil, kui ta töö on klassis lõppenud? Kui olete seda teinud, kas pole teie silmi puutunud jahe vastuvõtt?

Peab siin tähendama, et igal inimesel on päevas tunnid, millal pole ta enam ei keegi. Sarnane ei keegi on just kooliõpetaja, kui klassitunnid on lõppenud. Sel ajal võib kindlustustegelane kuulda alati lähidalt: Ei.

Nii kirjutab üks kooliõpetaja: „Kui

teie kindlustustegelased tahate saada kindlustust, siis pidage silmas, et tund, mis järgneb klassitundidele, on meil nulltund. Meie närvid on siis väga pingutatud ja vaevalt võime siis mõnele erilisele tehingule mõelda.“

„Noori inimesi pole raske kindlustada,“ ütleb üks agent, kes on neid rohkesti kindlustanud, „kui oled küllalt ettevaatlik ja ei jutlusta neile, kui tahad saada kindlustust.“

See agent lõunastab igal nädalal kolm korda koos noorte inimestega, keda ta on valinud kindlustuskandidaatideks. Harilikult on need esimesed kontaktkatsed. Agent arendab jutlemist nii, et kindlustuskandidaat on kõneteema keskuseks. Ta laseb neil rääkida nende praegusest tööst ja tulevikku kavatsusist. Harva riivab ta neil jutuaajamistel kindlustusküsimust.

Nii juttu ajades saab ta küllalt informatsiooni nende üle, et teada, millega alustada edaspidi kindlustusjuttu. Olete teie toiminud samuti? Kas olete kunagi uurinud kindlustuskandidaate sel viisil?

Laiast maailmast.

Elukindlustuse alal tegutses Kanadas 1935. a. 42 kindlustusseltsi, nimelt 28 Kanada, 6 Inglise ja 8 välismaist kindlustusseltsi.

Uute kindlustuste juuretulek on tagasi läinud. Nii oli preemia sissetulek 588.353.277 dollarit eelmise aasta 595.144.820 dollari vastu. Preemia sissetulek gruppkindlustusist oli 17.908.695 dollarit 19.981.463 dollari vastu eelmisel aastal. Välja makseti surmajuhtumite puhul 41.070.312 dollarit 1934. a. 41.774.003 dollari vastu. Aasta lõpuks oli jõus 2.401.798 poliisi 5.060.280.931 dollarilise kindlustussummaga. Keskmise poliisisuurus oli 2.107 dollarit.

Nagu elukindlustuse alal, nii ka tulekindlustuse alal võib märgata tagasiminekut. 1935. a. oli preemiasissetulek 41.924.621 dollarit 42.708.496 dollari vastu eelmisel aastal. Nõnda siis vähenes preemiasissetulek 783.807 dollarit ehk 1,84 prots. Kahjusid oli 2.254.960 dollarit vähem kui 1934. a., ja nimelt 15.213.995 dollarit.

Aruandeaasta lõpul tegutses tulekindlustuse alal 242 kindlustusseltsi, neist 52 Kanada, 68 Inglise ja 122 välismaist kindlustusseltsi. Kindlustussumma tõusis aasta lõpuks 9.641.773.674 dollarile.

*

Äsja avaldatud aruande järele võivad Hollandi tulekindlustustajad 1936. a. suhtes olla täiesti rahul. Suurimaks tuleõnnetuseks oli Gouda küünlavabriku põlemine, kus kindlustusseltsid said 2,5 guldnat kahju. 100.000-guldnalisi ja suuremaid tulekahjusid linnades oli ainult 11 juhtumil. Ka maal on olnud asi tuleriisikote juures soodne. Suuremad kahjud on olnud ainult talude ja maatööliste elamute põlemisel.

*

Harwardi ülikoolis (Ühendriikides) on liiklemisõnnetuste õppetool sisse seatud.

*

Ühendriikides oli elukindlustusi jõus:	
1880	1.584.717.001 dollari eest
1890	4.049.578.567 „ „
1900	8.562.138.746 „ „
1910	16.404.261.042 „ „
1920	42.330.268.000 „ „
1925	63.779.740.000 „ „
1930	104.000.000.000 „ „
1935	104.500.000.000 „ „

1936. a. tuli Hollandis uusi elukindlustusi juure 537.350.598 hollandi florini suuruses, kuna ära langes elukindlustusi 389.906.286 florini suuruses. Selle tõttu tõusis elukindlustuste seis 4.023.389.606 floriniilt 4.170.813.918 floriniile.

*

1907. a. maksis 70½-a. vanaproua Sarah Smooth Ameerika kindlustusselts Penn Mutual Life'ile 2000 dollarit, et saada kuni surmani 235-dollarit aastarenti. Seni on ta saanud seda kolmekümne asata jooksul juba üle 7000 dollari, s. o. 3½ korda rohkem kui ta maksis.

*

Endine maailma raskekaalu poksimeister Max Baer on sõlminud rentkindlustuslepingu, mis annab aastas talle kaunis suure sissetuleku, kui ta on saanud üle 45 a. vanaks.

*

Vähe poliisiozanikke loevad oma poliisi läbi ja kui loevadki, siis saavad vaevalt neist öieti aru. Sellepärast peab iga agent olema täiesti kursis kõigi punktidega, mis poliisil leiduvad.

*

Saksamaal oli käesoleva aasta esimesel poolel 107.196 tulikahju 103.599 vastu eelmise aasta sama aja vastu. Nõnda on siis tulikahjude arv 3,6 prots. võrra kasvanud. Samuti on suurenenud kahjusummad. 1937. a. esimesel poolel oli kahjusumma 25.092.448 RM. 1936. a. esimese poolaasta 22.678.624 RM. vastu, ehk 13,6 prots. võrra rohkem.

*

Stokholmis lõppesid hiljuti informatsioonikursused kindlustusküsimuste üle ajakirjanikele. Edaspidi kavatakse seal veel selliseid kursusi korraldada.

*

Liikleemisõnnetuste tõttu hävib Inglismaal iga aasta 60 milj. naelsterlingi eest rahva varandust.

*

Itaalia ülikoolides on otsustatud sisse seada loengud kindlustustehnika üle.

*

Ühendriikides on registreeritud 28.221.200 autot, s. o. 2 milj. rohkem kui mullu.

1936. a. lõpul oli Saksamaal müüdnud 18,4 miljonit rahvakindlustuspoliisi 6 miljardi RM. kindlustusummaga. Sellega kannab iga kolmsa sakslane oma taskus rahvakindlustuse poliisi.

*

Rahvusvaheline meteoroloogide kongress on valinud raheuurimise komisjoni. Selle ülesandeks on rahenähtusi meteoroloogiliselt uurida.

*

Soomes kavatsetakse panna maksma sea-dust, et õnnetuskindlustusega tegelevad kind-lustusseltsid peavad looma fondi, kust saavad autoõnnetuste ohvrid sel juhtumil kahjutasu, kui õnnetuses süüdlast ei saa teha kindlaks. Siin tahetakse käia Rootsi eeskuju järele, kus on selline fond juba aastaid tagasi asutatud.

*

Tuntud inglise eriajakiri „Review“ kirjutab järgmisest juhtumist: Ühe kaupmehe 13-a. tütar kaotas koolis keemiakatsetel plahvatuse ta-gajärjel oma silma. Kohus mõistis koolilt kui ka keemiavabrikult, kust oli keemikal ostetud,

maksma tütrele 3119 naela ja selle isale 120 naela.

*

Hiina valitsus on otsustanud, et edaspidi võib Hiinas ehitisi ainult kodumaistes kindlus-tusseltsides kindlustada.

*

Ühe Ameerika kindlustusseltsi kokkuvõtte järele on olnud Ühendriikides 1936. a. 52.300 auto- ja garaašipõlemist, mis moodustab 11 prots. tuleõnnetuste üldarvust. Nende kahju-summad tõusid 6.375.000 doll., s. o. 2,7 prots. tuliõnnetuste üldkahjudest. Kahjud garaaši-põlemistest olid 4.950.000 ja autopõlemistest 1.425.000 doll.

Tuleõnnetuste kahjude üldsumma tõusis Kanadas 1936. a. 26.647.000 dollarile, s. o. 1.660.000 dollarit rohkem kui eelmisel aastal.

*

Ebasobivate kindlustusagentide musta ni-mestiku määrad on Taanis nüüd sellega täiendatud, et kindlustajad, kes niisuguste agentidega töötavad, satuvad musta nimestikku.

Elukindlustus Saksamaal.

Saksa konjunktuurinstituudi juhataja prof. dr. Wagneri sulest ilmus äsja pikem kirjutis elukindlustuse seisukorrast Saksamaal, millest toome siin lühikese kokkuvõtte.

1936. a. oktoobri lõpuks tõusid erakindlus-tusseltside, kui ka avalik-õiguslike kindlus-tusasutistest koos surma ja pensionikassadega ja väliskindlustustega kindlustussummad 23,3 miljard RM., nii et iga elaniku peale tuleb 350 RM. kindlustussumma.

Ilma väliskindlustusteta oli kindlustussum-ma eelpool tähendatud ajaks 22,8 miljardi RM. ja poliiside arv tõusis 30,7 miljonile, nii et iga poliisi väärtus on keskmiselt 745 RM. Sel-lega tuleb siis iga üle 30 a. vana sakslase kohta üks elukindlustuspoliis.

Ülaltähendatud 22,8 miljardist langes 14,4 miljardi üksikkindlustusile ja 3,4 miljardit grupp-kindlustusile. Suurelukindlustustele lan-ges sellest summast 70 ja väikeelukindlustus-tele 30 prots. Avalikõiguslike kindlus-tusasutustele langes sellest summast 16 prots.

1913. a. lõpul oli Saksa kindlustusseltsidel umbes 12 miljoni poliisi 16 miljardi RM. kind-lustussummaga. Rahva kindlustusele langes sellest 12 prots., kuna nüüd on aga rahva-kindlustuse osa juba 30 prots. Nõnda on siis elukindlustus rohkem rahvakindlustuse suu-nas arenenud. Poliisi keskmine väärtus oli 1913. a. 1310 RM. ja iga elaniku kohta tuli 230 RM. suuruses elukindlustus.

Alates 1890. a. on elukindlustus kasvanud 1900 aastani 16 prots., 1913. aastani 25 prots. ja 1936. aastani 32 prots. võrra.

Surmajuhumite vastu kindlustamisel oli enne maailmasõda Saksamaal määrav osa. See ka arusaadav, sest elukindlustuse algupäevil ei võidnud endale teist kindlustusviisi kujutleda. Mõõdunud sajandi seitsmekümnendal aastal tuli siin muudatus, sest et segakindlustus hak-kas ikka rohkem ja rohkem esile tükki-ma. Kuid veel 1880. a. moodustas segakindlustus 15 prots. kogu kindlustustest. Sajanditevahe-tusel moodustas segakindlustus juba kakskol-mandikku elukindlustusest. 1913. a. lõpul moodustas segakindlustus 82 prots. ja surma-juhtumi vastu kindlustus 18 prots. üldseisust.

Kindlustusviisi muudatusega on käinud kä-sikäes tähelepanuväärne kindlustussumma suu-ruse kõikumine. 1830. a. oli keskmine kind-lustussumma 5.600 RM., kuid 1870. a. juba 2.900 RM., s. o. peaaegu poole väiksem. Sega-kindlustuste tulemisega hakkas jälle keskmine kindlustussumma kasvama. 1890. a. oli see 4.300 ja sajandivahetusel juba 4.900 RM.

Järeldõjaag pakub järgmist pilti.

1924. ja 1925. a. tuli palju uusi kindlustusi juure. Kuid juba kriisiaasta 1926. tuli uusi kindlustusi 19 prots. võrra vähem võrreldes eelmise aastaga. Majandusliku elavnemisega 1927. a. suurenesid kindlustused 19 ja 1928. a. veel 3 prots. võrra. 1929. a. tuli uusi kindlus-tusi 5 prots., 1930. a. 11 prots. ja 1931. a. ko-guni 25 prots. võrra vähem võrreldes eelmiste aastatega. 1932. a., kui kriis saavutas oma sügavpunkti, kahanesis uued kindlustused veel 22 prots. võrra.

Õnnetuste kroonikat.

ÕNNETUSI INIMOHVRITEGA.

— 15. aug. kukkus Liiva ja Männiku jaamade vahel huvi rongilt välja Jaan Koolbrand ja nii õnnetult, et suri. Koolbrand oli pärit Halmre vallast.

— 16. aug. sai Tallinna Pärnu maantee trammi alt mahakukkumise tagajärjel surma Tallinnas, Liivalaia tn. 71 elutsev Leena Palts, kes oli Loksa konstaabli abikaasa.

— 18. aug. sai Tallinna Ühishaigekassa haigla 4-da korra aknast kukkudes surma 56-a. Jüri Vesiloik, „Ilmarise“ vabriku tööline.

— 19. aug. suri Lehtse vallas Järvamaal pudrusõõmise tagajärjel, millesse oli sattunud rotimürki, 2-a. Ilmi Kippel.

Samal päeval uppus Hiumaa rannikul joobnud oleku tagajärjel Hiumaa Kõrgessaare valla elanik Harald Päärmet, 35 a. vana.

— 21. aug. uppus Saaremaal Laimjala vallas võidu ujumisel 17-a. Vladimir Kask.

Samal päeval uppus Rae vallas Leeva jõkke suplemisel 22-a. Tallinna elanik Georg Jakobson, kelle elukoht Tallinnas, Jakobsoni 45—11.

— 23. aug. sai Järva-Jaani ja Vajangu jaamade vahel rongil all surma 40-a. raudteetöeline Heinrich Tuulimägi.

— 24. aug. suri veremürgituse Tartumaal Kavastu vallas kaupmees Joosep Jeeger.

— 28. aug. sai autoõnnetusel Rautalu maanteel surma Tehnikainstituudi prof. Erich Jaaksoni abikaasa Helmi Jaakson.

29. aug. uppus Võru vallas Kruusmaa talus veelompi 2-a. Lembit Teppan.

— 30. aug. sai Paides püssipuhastamisel surma Järva maleva staabi kompaniipealik Rudolf Lepp, 49 a. vana.

— 2. sept. laskis Värskla laagris lõbusal olenkul revolvriga mängides õmbleja Helmi Soo maha laagrivõltskeri Vladimir Klauri.

Samal päeval haavas Harjumaal Kõnnu vallas Vihasoo talu sulane Johannes Post surmavalt sama talu karjast Kalju Ojalat.

— 2. sept. langes Tallinnas Kopli tänaval valveteenistuses kurja käe läbi kordnik T. Raeksõo.

— 8. sept. uppus Tallinna Kopli sadamas tormi tõttu mereskaat Arnold Espak, kes elas Bekkeri teh. 37—7.

— 5. sept. sai Tartu näituse ajal surma kõnniteele jooksnud omnibuse tõttu Tallinna elanik Liisa Mets ja Narva elanik Albertiine Savi.

Samal päeval jäi Tamsalu ja Kiltsi jaamade vahel rongi alla V.-Maarja gümn. õpilane Ernst Riives, 18 a. vana, ja sai silmapilkselt surma.

Samal päeval sai Juuru vallas kivilõhkumisel surma 20-a. Oskar Kelmsar.

— 9. spt. sai Kiviõlis oma toas märgilaskmisel õnnetult surma 19-a. Edmund Vanatalu.

— 12. sept. sai Porkuni vallas tulesurma Tallinna elanik Günther Rubach, kes oli maal vilja kokkuostmas. Ta oli asetatud joobnud peaga kohaliku kaupmehe L. Luksi aita, mille ta purjus peaga põlema pani. Ka ait põles maha. Kaupmehe Luksi kahju on 1400 kr.

— 13. sept. jäi Harjumaal Kalju vallas veskiteel koorma alla ja sai surma 60-a. Jakob Dalton.

— 15. sept. lõi Mustvee saeveskis propsiots surnuks Peeter Boltovi, kes oli seal oma propse saagimas.

— 19. sept. sai Kopli jaamas veduri all surma Vene-Balti tehases elutsev Viktor Tõnissõo.

— 20. sept. kukkus omnibuse tõuke tõttu Pärnumaa Are valla kodanik Linda Steinberg, kes jalgrattal sõitis, nii õnnetult, et sai surmavalt vigastada.

— 21. sept. sai Põltsamaa-Jõgeva vahel veoauto P-238 all surma Pajusi valla elanik Maali Kelder.

— 24. sept. kukkus Tartus Narva maanteel nr. 37 maja kolmanda korra aknast surnuks August Prikker.

— 26. sept. sai Ropka ja Ojamaa jaamade vahel rongi all surma 51-a. raudteetöeline August Baumann, Veriotsa ja Ilumetsa jaamade vahel Paul Paring ja Rahumäe jaama juures trükitööline Boris Bachstein.

Samal päeval uppus Narva-Jõesuus Vana tn. 8 hoovilasuvasse vihmaveetünni kaupmees Nikolai Ivanovi ainuke laps, 4-a. Tamara.

— 6. okt. jäi Läänemaal Martna vallas Haeska külas rehepeksumasina alla ja sai surma 53-a. Juhan Stachelstrauch.

— 7. okt. surmas tige puul Viru-Roelas Mihkel Erihti.

Samal päeval kukkus Tallinnas, Uus tän. 22 ehitustöödel surnuks tööline Karl Uusner.

— 11. okt. sai Tallinnas Kaarli puisteel ratta all surmavalt vigastada Anna Brockner.

Samal päeval jäi Koplis rongi alla 30-a. vagunihaakija Arvo Neem, kes suri hiljem haiglas.

Samal päeval sai Püssi jaama juures rongi all surma 28-a. Anton Kalter.

Samal päeval sai Harjumaal Ravila vallas kaevu kaevamisel mulla varisemise tagajärjel surma Kuusimäe talu peremees Arnold Norvik.

— 12. okt. sai Tamsalu jaama juures rongi all surma viinastanud oleku tõttu 33-a. Johannes Randmäe.

— 13. okt. sai Saaremaal Maari vallas kivilõhkumisel surmavalt vigastada Ivan Ebrus.

— 14. okt. kukkus V.-Tännasilma vallas koorma otsast surnuks Mari Lepni.

— 11. okt. sõitis autojuht E. Rulli Rakveres surnuks kordniku Edgar Maringu.

— 14. okt. suri Pärnus Vana-Jaagu tänaval vingusurma Liisa Rannas.

— 17. okt. kukkus Tartus surnuks auto pööse kihutamise tagajärjel sõitja Elmar Prus Kaarepere vallast. Autot juhtis joobnud autojuht Karl Muru, kes enne seda oli sõitnud otsa Johannes Randoliinile.

Viru-Roela vallas leiti maanteelt surnuna Paasvere valla elanik Karl Kivi, 37 a. vana, kes oli nähtavasti mõõdasõitva auto alla jäänud.

TULEÕNNETUSI.

— 15. aug. süütas pikne põlema Pati vallas Mõisa külas Juuli Pukki rehehoone, mis põles maha. Kahju 3.000 krooni.

Samal päeval lõi keravälk sisse Palmse vallas Virumaal Gustav Lutteri elumajja. Keravälk purustas majakraami 100 kr. väärtuses.

— 16. aug. tekkis tulikahju Taagepere tiisikushaigete sanatooriumis. Kahju suurus tõuseb 18.000 kroonini.

— 19. aug. põles Vormsi saarel maha Karin Väedeni viljakuivatus ja saun. Kahju 1.000 kr., hoone oli kindlustamata. Tuli sai alguse küdevast reheahjust.

— 20. aug. lõi pikne surnuks Vajangu vallas Savanduse külas Ants Müürisepal 2 lehma. Kahju 300 krooni.

— 23. aug. süütas pikne põlema Saaremaal Mustjala vallamaja, mis põles maha. Valla kahju 20.000 krooni. Hoone oli kindlustatud ainult 10.000 krooni eest.

— 27. aug. põletas pikne maha Märjamaal Karl Halliste elumaja ühes rehealusega. Kõik vallasvara põles sisse. Kahju 4.500 kr. Hoone oli kindlustatud 2.000 krooni eest.

Samal päeval põletas pikne Saaremaal Sassi külas Jüri Kuldsaare ja Jakob Siiteoni elumajad. Kahju üle 3.500 krooni.

— 2. sept. pääsis tuli lahti Keava alevi Kalmanni puumajas. Tuli hävitas maja siseseade.

— 7. sept. põles Järva-Jaanis maha insener Paul Pentre Järva suurveski, mis koosnes jahu- ja saeveskist, villakraasimisest ja elektrijaamast. Kahju 140.000 kr. Tööstus oli kindlustatud 75.000 kr. eest.

— 8. sept. tekkis Kärstna vallas Murikatsi asunduses külasep Saksi sepapajas bensiiniplahvatus, mis hävitas 300 kr. väärtuses varandust.

— 9. sept. põles Märjamaal Märjamaa külas maha Karl Poomi karjalaut. Kahju 3.000 kr. Hoone oli kindlustatud 1.500 kr. eest.

Samal päeval hävitas tuli Võnnu vallas Villem Suure aida. Sisse jäi kogu talu vili. Kahju 1.500 krooni.

Samal päeval langesid tuleroaks Sutlepa vallas Sutlepa asunduses Aleksander Laanese talu kõrvalhooned. Kahju 3.000 krooni. Hooned olid kindlustatud 1.000 kr. eest. Tuli sai alguse hooletusest.

— 12. sept. purustas pikne Taevere vallas Rääka algkooli korstna ja ahju. Kahju 200 krooni.

Samal päeval põles maha Vihterpalu vallas Alliklepa külas Johannes Nordströmi elumaja koos rehealusega. Kahju 8.000 krooni.

— 114. sept. põles Tartumaal Kodijärve vallas maha Peeter Metsa tall, laut ja küün. Kahju 1.300 kr. Tuli sai alguse lokomobiilist rehepeksul.

— 18. sept. põlesid Tartus Lai tn. 29 maha Raagi puukuurid koos puudega. Kuurid olid kindlustatud 1.200 kr. eest.

Samal päeval hävisid tules Tartumaal Konjuta vallas Feodor Kulli talu hooned, mille

väärtus 10.000 krooni. Hooned olid kindlustatud ainult 2.500 kr. eest.

— 21. sept. lõi pikne põlema Nõmmel Põllu tn. 84 Liisa Hutbergi maja. Põles ära osa katust ja lage. Omaniku kahju 500 kr.

Samal päeval põles Ambla vallas Linnapea külas August Tiimanni taluhooned koos vallasvaraga. Kahju üle 3.000 kr. Hooned olid kindlustatud ainult 700 kr. eest.

Samal päeval põles Pärnumaal Koonga vallas Ado Alliku elumaja ühes kauplusega. Kahju 5.000 krooni.

— 27. sept. tekkis Vastselina alevikus bensiiniplahvatus tõttu suurem tulikahi, mis hävitas Võru majandusühisuse harukaupluse, Valter Maadi ja Johannes Elisoo majad. Kahju üldsumma 17.000 krooni.

Õöl vastu 28. sept. põlesid maha Albu vallas Orgmetsa külas H. A. Abramsi talu hooned. Kahju 10.000 krooni. Hooned olid kindlustatud 3.500 kr. eest.

— 28. sept. hävis tules Võisiku vallas Egon zur Mühlени viljakuivatus. Kahju 80 kr.

30. sept. põles Pärnumaal Koonga vallas maha Jaan Kinnapi elumaja koos rehealusega. Kahju 2.000 kr. Hoone oli kindlustatud 750 kr. eest.

— 1. okt. põles Vana-Võidu vallas maha elumaja koos vallasvaraga. Hoone oli kindlustatud 1.500 kr. eest.

Õöl vastu 3. okt. põles Kärgula vallas Võrumaal maha vennaste Richard ja August Astelite karjalaut. Tulle jäi 7 lehma ja 10 lammast. Kahju 3.000 kr.

— 3. okt. hävis tules Nursi vallas Võrumaal Jaan Paali elumaja ja laut. Kahju 4.300 kr. Hooned olid kindlustatud 1.300 kr. eest.

Samal päeval põles maha Uderna vallas Tartumaal Hans Kampase pärijate ait koos vallasvaraga. Kahju 1.000 krooni.

— 4. okt. põlesid maha Petseri vallas Vamuste külas Mihhail ja Vassili Kellade majad ja kõrvalhooned.

— 7. okt. hävitas tuli Urvaste vallas Ludvig Käise vesiveski koos kõrvalhoonetega. Kahju 12.000 kr. Hooned olid kindlustatud 3.000 kr. eest.

Samal päeval põles maha Mõniste vallas Hugo Hirschenbergi laut ja tall. Kahju 5.000 krooni.

Samal päeval põles Pindi vallas maha Mikkel Laugi rehi koos mitmesuguse vallasvaraga. Kahju 8.000 kr. Hoone oli kindlustatud 4.000 kr. eest.

— 8. okt. põles maha Võrus Kreutzvaldi tänaval lihunik J. Poomi lihasuitsetamistööstus. Kahju 700 krooni.

— 13. okt. hävitas tuli Sangaste Mudasilal Andres Roosa elumaja koos rehealusega ja vallasvaraga. Kahju 3.000 krooni.

Samal päeval põles maha Võhma vallas Gustav Eiki rehealune ja laduruum. Kahju 1.400 krooni.

— 14. okt. hävitas tuli Tartumaal Pühajärve vallas Johannes Johanson'i pärijate tombu hooned ühes vallasvaraga. Hoonete väärtus oli 1.000 ja vallasvara väärtus 300 krooni.

VAIRIA.

Tulekindel asbestriietus.

Inglise sõjaväe lennuplatsidel on pandud maksma uuendus, mis puutub tuletõrje teenistusse. Seni olid lennuplatsi tuletõrjemeeskonnad varustatud ainult asbestkiivrite ja -kinnastega, nüüd on nad aga varustatud ka asbestriietega, mis võimaldab neil viibida kolm minutit tules, ilma et tuli teeks neile vähe- matki viga.

Peen kindlustuskelmus.

Peene kindlustuskelmuse avastas hiljuti üks Amsterdami kindlustusselts. Kelm ostis kindlustatult, kes ei jõudnud enam preemiaid maksta, poliise üles, maksis siis ise tükk aega preemiaid ja võttis siis võltsitud surmatunnistustega kindlustussummad välja. Nii oli ta saanud kolme aastaga 11.000 hollandi guldnat. Alles tema ettevaatamatuse tõttu tuli nüüd asi avalikuks. Tema ja ta kaks abilist vangistati.

Liiklemisõnnetused kasvavad.

Liiklemisõnnetused näivad üle maailma nõudvat rohkesti ohvraid. Käesolev aasta näib olevat tunduvalt õnnetusrikkam eelmisest. Nii on käesoleva aasta esimesel poolel kasvanud liiklemisõnnetuste tõttu surma ja vigastada saanute arv Inglismaal 0,8 prots., Itaalias 41,8, Taanis 0,6, Shveitsis 10,6, Rootsis 35,3 ja Lõu-

na-Aafrikas 11,4 prots. võrra. Ainult Saksa- maal on karmide liiklemismääruste tõttu langenud liiklemisõnnetuste ohvrite arv 5,8 ja Hollandis 2,3 prots. võrra.

„Ta elas koerte puremistest“.

Selle pealkirja all toob Taani kindlustusleht „Assurandören“ sõnumi kellestki noorest mehest, kes ilmus kindlustusseltsi „Arbejelgivernes Ulykkeforsikringi“ pakiga kaenlas, milles oli paar lõhkikärastatud pükse. Noormees juhtis tähelepanu seltsi poolt sõlmitud koerteomanikkude vastutuskindlustusele, et saada kahjutasu.

Kuna kindlustusselts oli viimasel ajal pidanud sagedasti koertepuremistest eest maksma kahjutasusid, siis võeti asi lähemale uurimisele. Selgus, et tema oli saatnud kahjutasu nõudma ta kälimees Nielsen, kes elas sõna tõsisel mõttes koertepuremistest. Nägi ta koera tänaval, õrritas ta koera seni, kui see läks vihaseks. Ta mõistis alati korraldada asja nii, et oli tunnistajaid käepärast. Selle järele muretses ta koeraomaniku aadressi, esitas sellele katkised püksid, laskis siis juhtumi kohta protokoll koostada ja ilmus siis ise või saatis oma esindaja kindlustusseltsi. Niimoodi oli ta kindlustusseltsilt juba kaunis suured summad kätte saanud.

Sõna on hankemehel

Millest oleneb edu elukindlustuse hanketööl?

Meile kirjutab üks aktiivsemaid välismehi: Seda küsimust on käsitatud kinnitustehe ilmumisest saadik igas numbris mitmesuguste pealkirjade all. Ja ka enne seda kõigil seltside poolt korraldatud informatsiooni-kursustel kui ka kindlustustegelaste omavahelistel kokkupuutumistel. Kõigil neil näpunäidetel ja juhtnõõridel, mis sel või teisel viisil omatud, on kahtlemata suur väärtus hanketööl. Sääraselt hästi varustatud kogemuste ja teadmistega esindajaid on meil üle Eesti küllaldaselt. Kuid selle peale vaatamata leiame statistilistest andmetest, et meil 100 elaniku kohta eluk. poliiside arv on ainult kolm ja kindlustussumma elaniku kohta ainult 30 krooni.

Milles peaks siin viga seisma? Kas ei ole esindajate võrk seni suutnud küllaldaselt rahvale selgeks teha elukindlustuse ülesandeid ja tähtsust rahvamajanduses? Või ei pea meil rahvas enda kohustuseks ja ülesandeks perekonna või enda vanaduspäevade eest hoolitsemist?

Tegiliku hanketöö juures pörkab elukindlustuse välistegelane-hanketegelane raskustega kokku, mis sunnivad teda edu takistavaid põhjusi otsima ja selgitama.

Põhjuste selgitamisel tuleb nii vägagi tihti otsusele jõuda, et asja ei ole õieti alustatud. Ei ole algusest peale õieti käsitatud. Kogemusi pidi olema küllalt ja universaalsete oma-

duste peale vaatamata, mis hankemehe peatimusteks, jäi siiski kinnitusleping sõlmimata.

Ebaõnne põhjuste selgitamisel ei saa igakord leppida enda süüdistuse ja enda juures vigade otsimisega. Tahtmatult kaldub mõte kaugemale, — muudele asjaoludele, mis hankemehe ülesande raskeks ja keeruliseks teevad. Siis näib täiesti arusaadavana, miks 30-kroonilise kuupalgaga kontori praktikandi või koguni ametniku koha kuulutuse peale leidub soovijaid murdu, kuna aga samal ajal kindlustusseltsi kuulutusele esindaja kohale ei leidu kedagi. Olgugi, et 30 kr. kindlustusalaga kuus teenida peaks olema kerge igale vähegi liikuvale ja energilisele esindajale. Kindlustusala on hästi tasuv ala, kuid häid töölisi sellele on leida raske. Eelistatakse sellele koguni rasket füüsilist tööd. Selgub, et selle kauba „müügi-vastupanu“ olevat liiga ränk. Ei tahaks uskuda, et üksnes surmaga kollitamine selle kauba mineku raskeks teeb. Arvatavasti on siin, meil Eestis, kaheks peapõhjuseks, mis selle kauba „müügi-vastupanu“ suurendavad, või teiste sõnadega hankemehe ülesande raskeks ja keeruliseks teevad: 1) umbusk elukindlustuse vastu ja 2) selle kallidus meie palgaolude juures. Esimese vastu peaks abinõu leitama.

Põhjusi, mis takistavad edu, on muidugi veel palju peale nimetatute — mitmesuguseid. Neid takistusi ei saa kõrvaldada hanketöölise. Kõige pealt peaks ajakirjandus rakendatama elukindlustuse propagandale. Nüüd, kus kõik seltsid on kokku leppinud ühistele elukindlustuse tariifidele, peaks selle läbi viimine hõlpsam ja vähemate kuludega (üksiku seltsi jaoks) seotud olema. Ajakirjanduse suhtelist mõju loterii kui ühe või teise ettevõtte kordamineku eduks ei oleks vaja näitena tuua. Seni on aga meie ajakirjandus elukindlustuse edule just vastupidiselt tööle rakendatud. Ei ole üheski lehes lugeda olnud, et Eesti iseseisvuse vältel on kindlustusseltsid üle Eesti või maakondade järgi nii ja nii mitu miljonit krooni elukindlustussumme välja maksnud. Tulekindlustuste kohta leiame seda aga järjekindlalt. Sellepärast on ka tulekindlustus kui nii-

sugune kinnis- ja vallasvara omanikule arusaadavaks saanud ja selle kindlustuslepingu sõlmimisel „augu pähe rääkimist“ ei vajata. Kui nüüd elukindlustuse summade väljamaksmise kohta kas või perioodiliselt samuti lugeda võiks, siis oleks kahtlemata olukord hangetöös teistsugune ja välistöölistel tuleks vähem aega raisata probleemide lahendamiseks, millest edu oleneb.

Õeldakse, et mis sellest kirjutada. On ju arusaadav, et tingimuste kohaselt makstakse kindlustussumma varajasema surma või üleelamise korral välja. Eks ta ole tulekindlustuse juures samuti, kuid kirjeldatakse ikkagi ja tulemus on see, et töötamine on lihtsam, sest kindlustuskaitse vajaduse üle ei tule piike murda. Nagu tähendatud, on praegu meie ajakirjanduse tegevus elukindlustuse alal suunatud vastupidiselt. Tihti peale oleme lugenud pikki artikleid, kuidas kindlustusselts ei ole elukindlustussummat välja maksnud. Ja kindlustusvõtja kohtuvõimude poole pööranud. Ehk koguni: kohus mõistis sellel ja sellel kindlustusseltsil elukindlustussumma välja maksta. On ju õigus, et sarnaseid juhtumisi tuleb ette ja ei peaks põhjust olema neid varjata. Sel puhul peaks aga artikkel asjatundlikult, erapooletult ja õiglaselt käsitatud olema. Asjatundmatult käsitatud artikli mõju on arusaadavalt suur ja levib kiiresti kindlustusvõtjate peres. Nõuab palju energiat ja aega välistöölisel kindlustusvõtjate rahustamine ja tööolude jaluleseadmise.

Elukindlustuse kandidaadilt võtab sarnane sõnum elukindlustuse tahte jäädavalt ja kustub ka usaldus kindlustusseltside, nende esindajate ja poliisitingimuste vastu lõplikult.

Eeltoodud viisil tekkinud umbusaldust elukindlustuse vastu võib kõrvaldada ainult tugev ja järjekindel elukindlustuse propaganda ajakirjanduses. Umbusaldus on üks tõketest, mille vastu hanketöölise kõigepealt pörkab. Sellega on ka seletatav, et püsivaid elukindlustusi sõlmitakse ainult tutvuse läbi.

R. H.

Tegevtoimetaja: Jaan Kask.

Väljaandja: Eesti Kindlustustegelaste Ühing.

Toimetuse kolleegium: K. Hiiob, A. Kahlberg, M. Jõks, A. Kivi, E. Käspert, K. Niilus, O. Piilmann, A. Pähkal, J. Rennbaum ja H. Tomp, vastutav toimetaja.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, pstk. 18.

Posti jooksev arve nr. 598.

Ar 937P
Eesti

O.-ü. „Vaba Maa“ trükk, Tallinnas. 30. oktoobril 1937.

A. -